

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

2022-05-26 Nr. G-5502

2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO KETVIRTINĖ ATASKAITA

2022 metų I ketv.

Turinys	
I. Bendra Veiksmų programos įgyvendinimo apžvalga	5
II. Situacijos sektoriuose analizė ir siūlymai.....	7
1 prioritetas. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas.....	7
2 prioritetas. Informacinės visuomenės skatinimas.....	9
3 prioritetas. Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas	10
4 prioritetas. Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas	11
5 prioritetas. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos.....	13
6 prioritetas. Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra.....	14
7 prioritetas. Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas	16
8 prioritetas. Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu	17
9 prioritetas. Visuomenės švietimas ir žmoniškųjų išteklių potencialo didinimas.....	19
10 prioritetas. Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas	21
13 prioritetas. Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui	22
14 prioritetas. Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas, siekiant didinti užimtumą ir socialinę įtrauktį	23
III. Bendra rizikų apžvalga	23
IV. CARE iniciatyva.....	26

TRUMPINIAI

APVA	– Aplinkos projektų valdymo agentūra
CPVA	– VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
EK	– Europos Komisija
ES	– Europos Sąjunga
ES fondai	– Europos Sąjungos struktūriniai fondai (Europos socialinis fondas, įskaitant „Jaunimo užimtumo iniciatyvą“, Europos regioninės plėtros fondas, Sanglaudos fondas)
EIB	– Europos investicijų bankas
EGADP	– Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
ERPF	– Europos regioninės plėtros fondas
ESF	– Europos socialinis fondas
ESFA	– Europos socialinio fondo agentūra
INVEGA	– UAB Investicijų ir verslo garantijos
Investicijų programa	2021–2027 m. ES struktūrinių fondų investicijų programa
LMT	– Lietuvos mokslo taryba
Inovacijų agentūra	– VšĮ Inovacijų agentūra
MITA	– Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
MTEP	– Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
VIPA	– UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra
SaF	– Sanglaudos fondas
TPF	– Teisingos pertvarkos fondas
Veiksmų programa	– 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa

Lietuva pagal ES išmokėtas Lietuvai lėšas (75 proc. nuo 2014–2020 m. Lietuvai skirto finansavimo, įskaitant išmokėtą avansą) užima 6 -ąją vietą tarp visų šalių narių ir viršija ES vidurkį, kuris yra 65 proc.

Nuo finansavimo laikotarpio pradžios iki 2022 m. kovo 31 d. projektams paskirstyta 7,4 mlrd. (106 proc.) eurų ES fondų lėšų.

Igyvendinant 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio ES fondų lėšomis finansuojamus projektus, iš viso investuota 5,23 mlrd. eurų (75 proc.). Per 2022 m. I ketv. investuota 163 mln. eurų ES fondų lėšų (2 proc.).

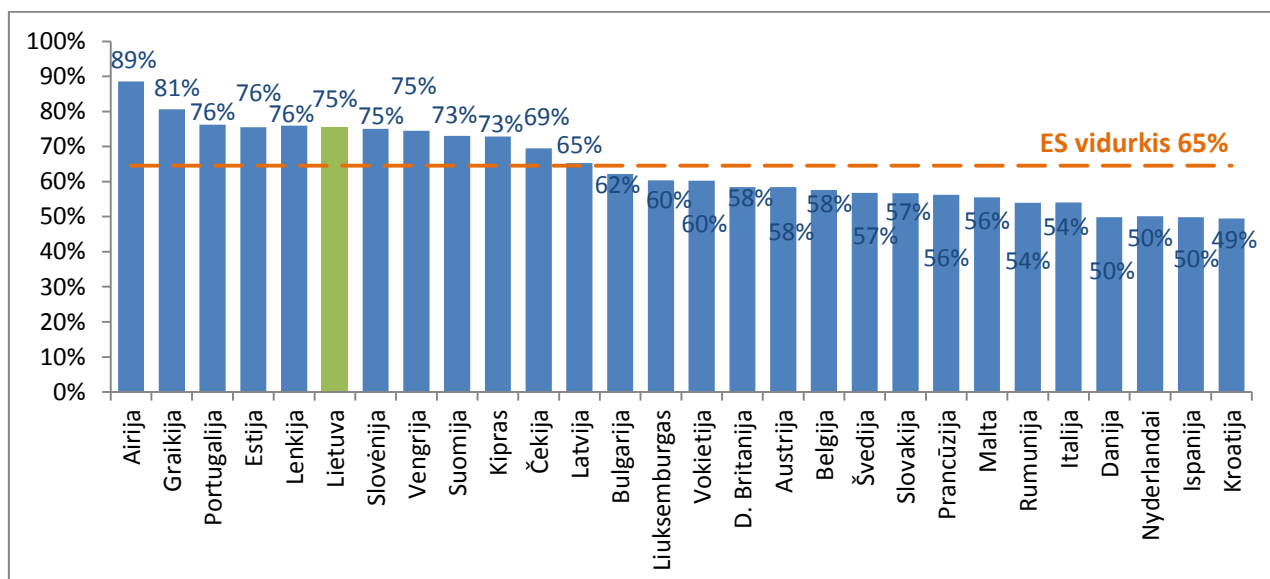
Pasibaigus š. m. I ketv. Finansų ministerija kartu su ministerijomis atliko periodinę, ankstesnėse ataskaitose įvardintų rizikų peržiūrą ir vertinimą. Šio periodinio vertinimo metu nustatyta didelės rizikos projektų suma – 390,5 mln. eurų, vidutinės rizikos – 148,6 mln. eurų. Ataskaitoje apžvelgiamos rizikingiausių projektų rizikų valdymo ir jų mažinimo priemonės bei teikiami su tuo susiję siūlymai.

Taip pat, ataskaitoje pristatoma EK pasiūlyta iniciatyva „Sanglaudos veiksmai pabėgėliams Europoje” (CARE), skirta finansuoti nuo Rusijos agresijos Ukrainoje sukulto karo bėgančių žmonių rėmimo priemonės.

I. Bendra Veiksmų programos įgyvendinimo apžvalga

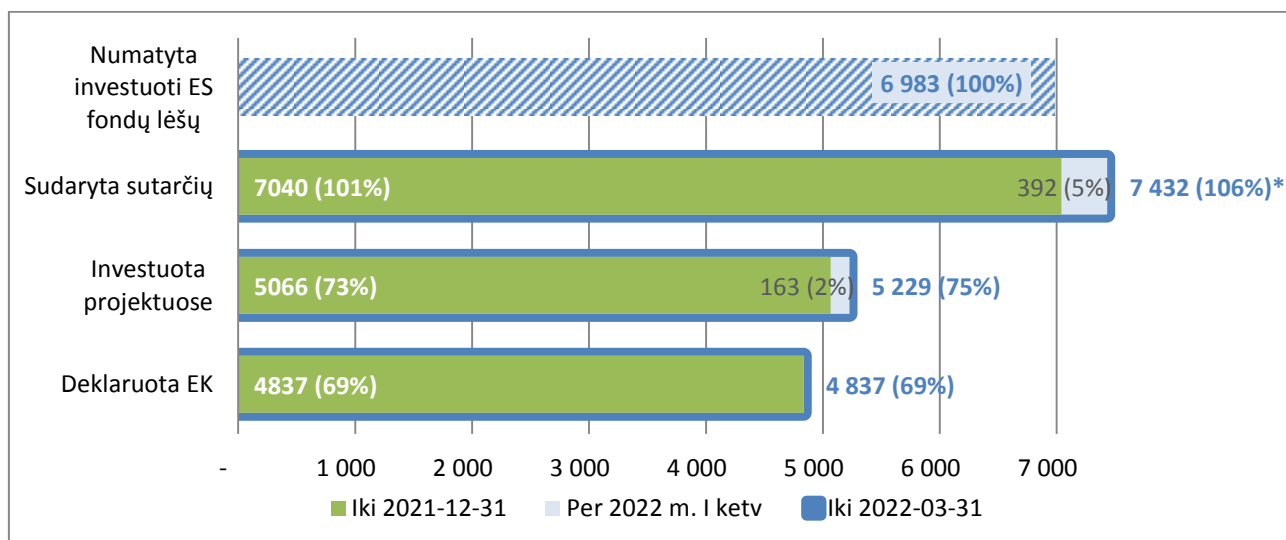
Lietuva pagal ES išmokėtas Lietuvai lėšas (75 proc. nuo 2014–2020 m. Lietuvai skirto finansavimo, įskaitant išmokėtą avansą) užima 6 -ąją vietą tarp visų šalių narių ir viršija ES vidurkį, kuris yra 65 proc. (1 grafikas).

1 grafikas. ES išmokėjimai valstybėms narėms (proc. nuo valstybei narei skirtų ES lėšų, 2022 m. balandžio 06 d. duomenys)

Šaltinis: Info Regio, Open Data platforma.

2 grafikas. Veiksmų programos įgyvendinimas pagal etapus (mln. eurų ir proc. nuo ES fondų lėšų).

Šaltinis: 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemis (SFMIS2014).

* Įvertinus sutaupymus baigtuose projektuose sutarčių vertė sudaro 7 107 mln. eurų (101,8 proc.)

Nuo finansavimo laikotarpio pradžios iki 2022 m. kovo 31 d. projektams paskirstyta 7,4 mlrd. (106 proc.) eurų ES fondų lėšų. Per pirmąjį š. m. ketvirtį sudaryta sutarčių už 392 mln. eurų (ES fondų lėšos) arba 5 proc. (2 grafikas).

Vertinant atskirų ministerijų sudarytas sutartis, projektams nepaskirstytų lėšų (42 mln. eurų) likę Aplinkos ir Kultūros ministerijų administruojamose priemonėse. Nepaskirstytą ES lėšų dalį sudaro dalis nutraukto taršos incidentų Baltijos jūroje likvidavimo laivo pirkimo projekto lėšų ir dalis nepaskirstytų papildomų React-EU iniciatyvos lėšų 13 prioritete (3 grafikas).

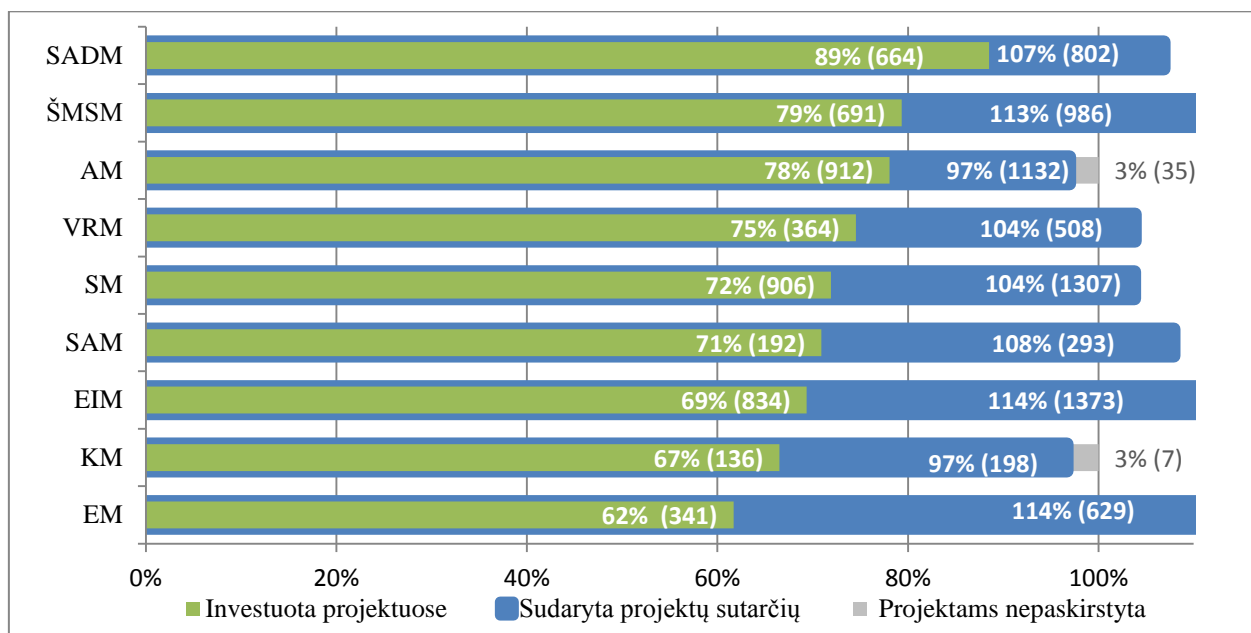
Įgyvendinant 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio ES fondų lėšomis finansuojamus projektus, iš viso investuota 5,23 mlrd. eurų (75 proc.). Per 2022 m. I ketv. investuota 163 mln. eurų ES fondų lėšų (2 proc.).

EK iš viso deklaruota 4,8 mlrd. eurų (69 proc.). Veiksmų programos įgyvendinimo apžvalga pagal etapus pavaizduota 2 grafike.

Nuo periodo pradžios iki 2022 m. kovo 31 d. didžiausią dalį ministerijoms skirtų ES fondų lėšų investavusios yra Socialinės apsaugos ir darbo (89 proc.), Švietimo, mokslo ir sporto (79 proc.) ir Aplinkos (78 proc.) ministerijos. Per š. m. pirmąjį ketvirtį didžiausios investicijos buvo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos – 4,4 proc. (53 mln. eurų) ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos – 3,9 proc. (34 mln. eurų) administruojamose priemonėse.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje mažiausios ES lėšų investicijos yra Energetikos ministerijos (62 proc.) ir Kultūros ministerijos (67 proc.) administruojamose priemonėse (3 grafikas).

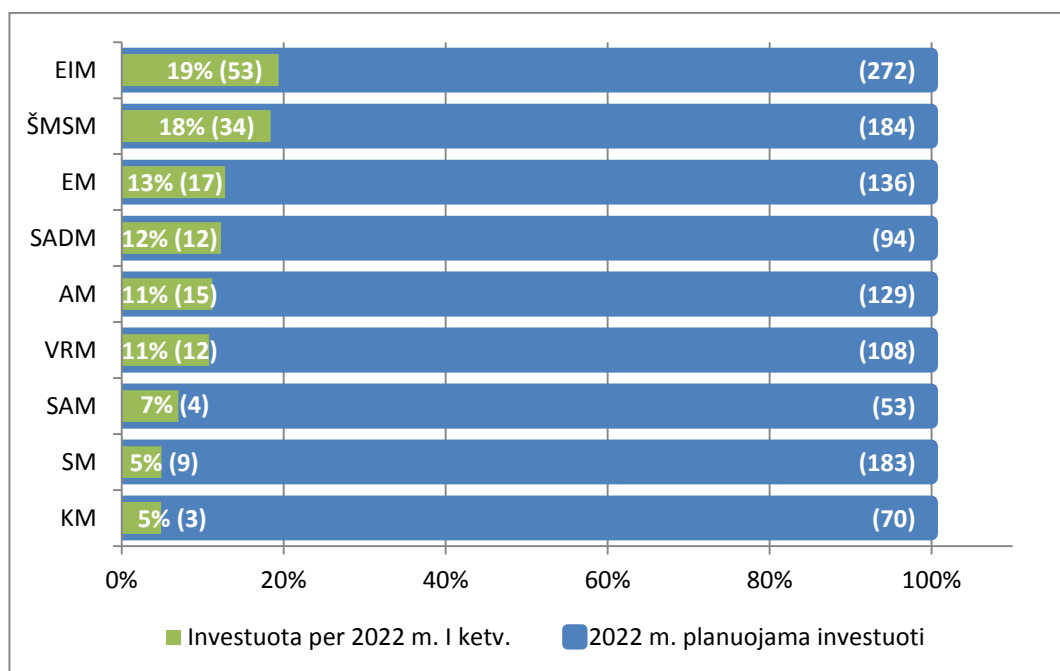
3 grafikas. Veiksmų programos įgyvendinimas pagal etapus ir pagal ministerijas iki 2022 m. kovo 31 d. (proc. nuo administruojamų ES fondų lėšų ir mln. eurų)

Šaltinis: 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemis (SFMIS2014)

2022 m. pradžioje suplanuota per šiuos metus investuoti 1,25 mlrd. eurų ES fondų lėšų. Per I ketv. investuota 163 mln. eurų arba 13 proc. planuotų metinių investicijų.

4 grafikas. Išmokėjimai 2022 metais (proc., mln. eurų)

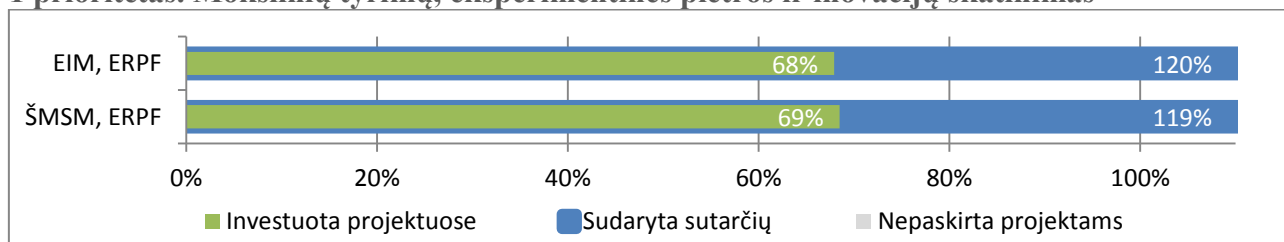

Šaltinis: 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemis (SFMIS2014).

II. Situacijos sektoriuose analizė ir siūlymai

Šioje ataskaitos dalyje trumpai apžvelgiami kiekvieno sektoriaus didžiausios rizikos projektai, esminiai sprendiniai klausimai ir pasiekimai.

1 prioritetas. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sudarytų sutarčių suma yra 19 proc. viršijusi 1 prioriteto administruojamoms priemonėms skirtas lėšas (papildomos React-EU ir virškontraktavimo lėšos), tačiau lėšų investavimo sparta yra nepakankama (investuota 69 proc.) ir nesiekia bendro Veiksmų programos lėšų investavimo vidurkio (75 proc.).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos administruojamų priemonių lėšų investavimo atsilikimas susijęs su lėtu dalies MTEP infrastruktūros projektų įgyvendinimu (investuota 57,1 proc. lėšų). Atsižvelgiant į ekonominius pokyčius (pabrangę rangos darbai, tiekimo grandinių trūkiai) didėja rizika dalies MTEP infrastruktūros projektų neįgyvendinti laiku, todėl atidedant sprendimų, susijusių su rizikingų projektų įgyvendinimu priėmimą, gali būti prarastos ES struktūrinių fondų lėšos.

Šiuo metu identifikuoti 3 didelės rizikos MTEP infrastruktūros projektai, kuriems skirtų ES lėšų suma santykinai didelė (42 mln. eurų), o investicijos mažos (0–17 proc.). Projekto „Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro sukūrimas“, (ES investicijos 33,2 mln. eurų) lėšų investavimas nesiekia 2 proc., o įgyvendinimo tempas ženkliai atsilieka nuo pirminio grafiko (apie 1 metus). Be to, susiduriant su nuolatiniu ir ženkliu statybos sąnaudų didėjimu, perskaičiavus pasirašytos pastato statybos sutarties įkainius, projekte numatyti statybos darbai pabrango 4,5 mln. eurų. Projekto vykdytojas tikisi mokslo centro pastato 4 aukšto perdangas įrengti iki 2022 m. spalio

mėn., o visas projekto veiklas užbaigti įgyvendinti iki 2023 m. rugpjūčio mėn., tačiau įvertinus tai, kad, projekto įgyvendinimo grafikas labai įtemptas ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai kartu su projekto vykdytoju neišsprendus papildomo finansavimo skyrimo klausimo (persikirstyti sutaupytas lėšas iš kitų projektų, naudoti nuosavas ar skolintas projekto vykdytojo lėšas) projekto įgyvendinimas tampa ypatingai rizikingu. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kartu su projekto vykdytoju ir CPVA turi nuolat vykdyti nustatytų terminų stebėseną ir jų nesilaikant nedelsiant spręsti dėl projekto įgyvendinimo nutraukimo ir lėšų persikirstymo.

Projekto „Žmogaus biologinių išteklių centras“ (ES investicijos 7,9 mln. eurų) vienos iš 4 biobanko saugyklų įrengimo planas parodė, kad darbus įmanoma baigti tik 2024 m., todėl nuspręsta keisti projekto sutartį ir šios biobanko saugyklos įrengimą finansuoti EAGDP lėšomis. Vertinama galimybė likusias lėšas panaudoti Biobanko veiklai būtinos įrangos įsigijimui. Nepaisant šio sprendimo projektas priskiriamas rizikingiems, nes vieną iš trijų likusių saugyklų numatyta įrengti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro patalpose, kurių statybos darbai vėluoja.

Projekto „Branduolinių tyrimų centras (NRC)“ finansavimas (ES investicijos 2,9 mln. eurų) skiriamas ciklotrono įrangai, kurios įsigijimui jau sudarytos 2 sutartys, įrangos tiekimo pristatymas priklauso nuo pastato statybos darbų eigos, kadangi įranga bus montuojama dar tebevykstant branduoliniams tyrimams skirto pastato statybai. Pastato statybos darbai finansuojami Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) projekto „Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams“ lėšomis, kuris taip pat pripažintas rizikingu (statybos darbai nepradėti, rengiamas techninis projektas, pirkimus numatoma paskelbti 2022 II ketv. pab.) šio projekto neįgyvendinimo laiku rizika labai didelė. Atsižvelgiant į tai, Švietimo mokslo ir sporto ministerija, kartu su SAM, turėtų kompleksiškai įvertinti abiejų ministerijų administruojamomis lėšomis vykdomų projektų įgyvendinimo rizikas ir numatyti ne tik kontrolines, bet ir kritines abiejų projektų veiklų įgyvendinimo datas, siekiant abu projektus užbaigti iki 2014-2020 m. ES finansinio laikotarpio lėšų investavimo pabaigos 2023 m.

Pažymėtina, kad sumažėjo Kauno m. savivaldybės projekto „Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimas“ įgyvendinimo rizika. Nors investicijų apimtis yra didelė (18,3 mln. eurų), o projektui įgyvendinti dėl statybos darbų pabrangimo trūksta 0,82 mln. eurų, kol kas projekte numatyti statybos rangos darbai įgyvendinami pagal grafiką, artimiausiu laiku planuojama paskelbti mokslo ir inovacijų sklaidos centro nuolatinių ekspozicijų erdvės įrengimo (ekspонатų įsigijimo ir įrengimo) pirkimą, dėl to yra dalinai sumažėjusi rizika šio projekto neužbaigti laiku ir jo rizika ir toliau vertinama kaip vidutinė.

Priemonė „Ekscelencijos centrų veiklos skatinimas sumanios specializacijos srityje“ identifikuojama kaip rizikinga, nes investuota tik 6 proc. suplanuotų lėšų (ES investicijos 6 mln. eurų) ir vėluojama įvykdyti įrangos, reikalingos Vilniaus universiteto projekto „EMBL partnerio institucija“ sėkmingam įgyvendinimui, pirkimus. Taip pat vidutinės įgyvendinimo rizikos projektais pripažinti projektai „Vilniaus STEAM centro kūrimas“ (ES investicijos 2,8 mln. eurų), „Jūrinio STEAM APC infrastruktūros sukūrimas“ (ES investicijos 1 mln. eurų) bei Fizinių ir technologinių mokslų eksperimentinių ir prototipavimo laboratorijų centras „M-Lab“ (ES investicijos 6,5 mln. eurų), kurių įgyvendinimas dar tik prasideda ir dėl pabrangusių rangos darbų sudarytų projektų įgyvendinimo sutarčių vertės jau dabar viršija planuotas išlaidas atitinkamai 1,5 mln. eurų, 0,3 mln. eurų ir 0,39 mln. eurų. Vilniaus Gedimino technikos universiteto projekto „Mechanikos, Elektronikos ir Transporto inžinerijos fakultetų laboratorijų korpuso statyba“ (ES investicijos 11,5 mln. eurų) investicijų sparta yra pakankama (investuota 62,5 proc. lėšų), tačiau šiam projektui dėl išaugusių statybos darbų kainų trūksta 0,88 mln. eurų.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija yra pateikusi poreikį dėl 3,9 mln. eurų ERPF lėšų persikirstymo perkeltiant iš VP 9 prioriteto į 1 prioritetą, kurias planuoja panaudoti dėl padidėjusios infliacijos ir Rusijos pradėto karo Ukrainoje išaugusioms projektuose numatytų statybų darbų kainoms kompensuoti, tačiau akivaizdu, kad ši suma nėra pakankama (žinomas papildomo finansavimo poreikis 8,39 mln. eurų), todėl turi būti sprendžiama dėl papildomo finansavimo skyrimo (nutraukiant probleminius projektus ir persikirstant lėšas, pritraukiant skolintas lėšas ir kt.).

Siūlymai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

- iki 2022 m. birželio 15 d. bendradarbiaujant su CPVA nustatyti projektų „Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro sukūrimas“ ir „Žmogaus biologinių išteklių centras“ atskirų etapų galutines kritines įgyvendinimo datas, apie jas informuoti Finansų ministeriją, o praleidus nustatytus terminus priimti sprendimus dėl projektų nutraukimo.
- iki 2022 m. birželio 15 d. bendradarbiaujant su CPVA ir Sveikatos apsaugos ministerija kompleksiskai įvertinti dviejų tarpusavyje susijusių projektų „Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams“ (Sveikatos apsaugos ministerijos administruojamas projektas) ir „Branduolinių tyrimų centras (NRC)“ (Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos administruojamas projektas) įgyvendinimo eigą ir iki 2022 m. rugsėjo 30 d. informuoti Finansų ministeriją apie sprendimą dėl tolimesnio šių projektų įgyvendinimo.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 1 prioriteto administruojamose priemonėse sudarytos visos projektų įgyvendinimo sutartys, o lėšų investavimas (68 proc.) atsilieka nuo bendro Veiksmų programos lėšų investavimo vidurkio (75 proc.).

Lėšų investavimo atsilikimą nulemia tai, kad didelės apimties priemonės (Eksperimentas, 151 mln. eurų, Skaitmeninių inovacijų centrai, 16 mln. eurų, Covid-19 MTEP tyrimai, 26 mln. eurų) pradėtos įgyvendinti 2020-2021 m. todėl daugelio šių priemonių projektų vykdytojai yra deklaravę mažesnę dalį išlaidų.

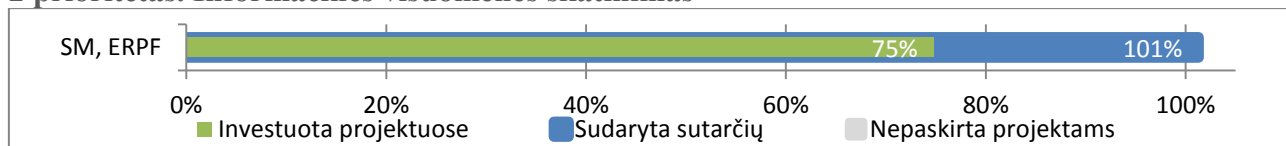
Ketvirtinio susitikimo su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Inovacijų agentūros atstovais metu, kaip rizikingas projektas buvo identifikuotas priemonės „Skaitmeniniai inovacijų centrai“ projektas „Baltijos skaitmeninių inovacijų centro veiklos plėtra“ (ES investicijos 3,25 mln. eurų), kurio vykdytojai UAB „Uosto verslo centras“ susiduria su projekto įgyvendinimo sunkumais (neįsigyta įranga, vėluoja statybos darbai, nevykdomas paslaugų teikimo planas, didelė darbuotojų kaita). Taip pat su sunkumais susiduriama įgyvendinant priemonės „Iki prekybiniai pirkimai LT“ projektus, nes projektai apima tris įgyvendinimo etapus ir dalis projektų nutraukiami jau po I ar II etapų (dėl rinkoje atsiradusio panašaus produkto ar nepakankamai inovatyvių sukurtų sprendinių). Priimant sprendimus dėl ankstyvesnio projektų nutraukimo reikalingos ekspertinės paslaugos, projektų vykdytojai ginčija sprendimus projektus nutraukti neįgyvendinus visų etapų, todėl projektų trukmė išsitiesia, atsilaisvinusios priemonės lėšos, kol neišspręsti ginčai ir nenutrauktos finansavimo sutartys, negali būti perskirstytos kitoms priemonėms.

Pažymėtina, kad per 2022 m. I ketv. buvo suvaldytos priemonės „Skaitmeniniai inovacijų centrai“ 2 projektų (Saulėtekio slėnio skaitmeninių inovacijų centro veiklos ir paslaugų plėtra, SIC veiklos ir paslaugų plėtra) įgyvendinimo rizikos, koreguojant projektų investicijas (atsisakyta žymiai pabrangusių statybos rangos darbų ir daugiau investuojama į įrangą) bei gerinant pačių projektų vadybą (koreguojant pirkimų organizavimą).

Siūlymas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai:

- iki š. m. birželio 15 d. bendradarbiaujant su Inovacijų agentūra priimti sprendimą dėl projekto „Baltijos skaitmeninių inovacijų centro veiklos plėtra“ finansavimo tęsimo ar nutraukimo.

2 prioritetas. Informacinės visuomenės skatinimas

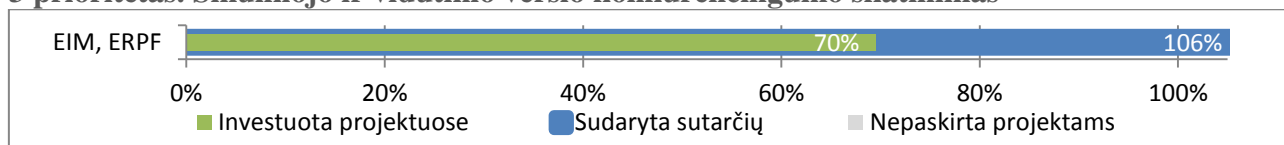

Susisiekimo ministerijai įgyvendinant 2 prioriteto priemones visos sutartys yra pasirašytos, projekto vykdytojams išmokėta 75 proc. lėšų. Šiame prioritete Susisiekimo ministerija virškontraktavo 4 mln. eurų ES lėšų.

Didelė rizika priskirta trims Elektroninių sveikatos paslaugų priemonės projektams. Visus 3 projektus įgyvendina Sveikatos apsaugos ministerija, o bendra ES lėšų suma – 8,6 mln. eurų. Šių projektų rizika susijusi su vėluojančiomis viešųjų pirkimų procedūromis. Projekto „Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos plėtra“ pagrindinę elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (ESPBI) modernizavimo sutartį buvo planuota pasirašyti 2022 m. balandžio mėn., tačiau pirkimas nutrauktas, koreguojama techninė specifikacija ir gegužės mėn. dar kartą bus skelbiamas pirkimas, o 2022 m. birželio mėn. planuojama, kad paaiškės pirkimo rezultatai. Nustatyti ir kitų dviejų projektų peržiūrų terminai: iki 2022 m. birželio pabaigos turi būti pasirašyta informacinės sistemos modernizavimo sutartis projekte „Išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos vystymas“; per 2022 m. rugsėjo mėn. gauti pasiūlymai atskiriems pirkimams projekte „Laboratorinių tyrimų rezultatų ir užsakymų aprašymo naudojant tarptautines nomenklatūras elektroninės paslaugos sveikatos specialistams sukūrimas“. Po minėtų terminų birželio-spalio mėn. bus svarstomi tolimesni veiksmai dėl projektų tolesnio įgyvendinimo. CPVA ir Susisiekimo ministerija nuolat vykdo intensyvią šių didelės rizikos projektų stebėseną.

Per 2022 m. I ketv. buvo baigti įgyvendinti 4 projektai. Vienas jų didelio visuomenės susidomėjimo sulaukęs projektas „Prisijungusi Lietuva“, kuriuo siekta skatinti Lietuvos gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių efektyviai ir saugiai naudotis internetu ir į kurio veiklas įsitraukė 120 vietos bendruomenių.

3 prioritetas. Smulgiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

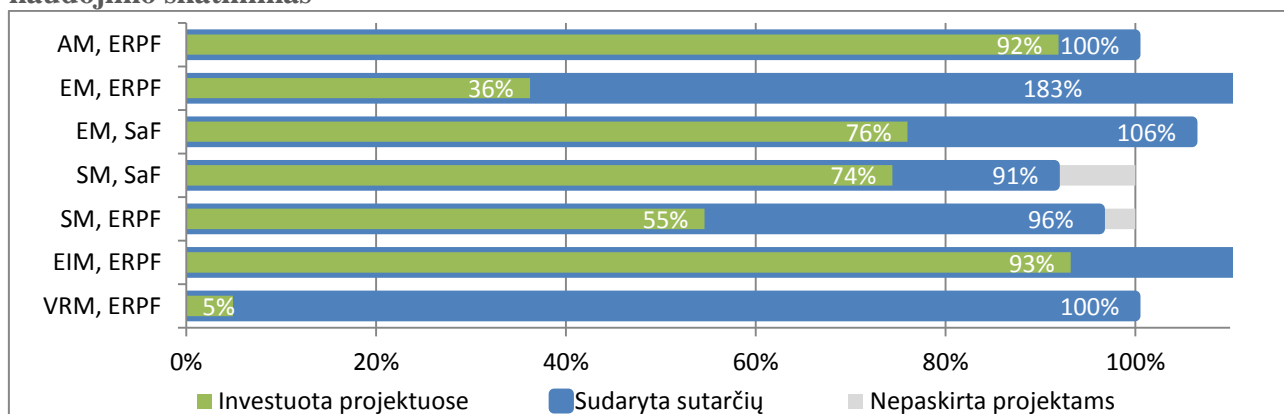

Įgyvendinant Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 3 prioriteto priemones mažiausia investuota pramonės skaitmeninimo (42 proc.) ir eco inovacijų (49 proc.) priemonėse. Pramonės skaitmeninimo priemonėje daugiau nei pusė projektų sutarčių, o eco inovacijų priemonėje apie 30 proc. sutarčių sudaryta 2020 m. IV ketv.–2021 m. I ketv. Lėtesnius išmokėjimus šiose priemonėse sąlygoja projektų specifika – įprastai tokiuose verslo projektuose išlaidos patiriamos antraisiais projekto įgyvendinimo metais, įvykdžius viešuosius pirkimus ir/ar pagaminus specifinę projekto vykdytojų poreikiams pritaikytą gamybinę įrangą. Investavimo spartai 2022 m. I ketv. įtakos turėjo įtempta situacija dėl tarptautinių santykių su Kinija bei karo Ukrainoje, sukėlusios įrangos transportavimo ir diegimo Lietuvoje problemas, kai įranga įsigyjama iš Kinijos ir Ukrainos ar kt. užsienio šalių gamintojų, be to dalyje projektų vyksta teisiniai ginčai, aiškinamasi dėl projekto vykdytojo ir jo veiklos atitikimo nacionalinio saugumo interesams arba projekto įgyvendinimo metu paaiškėjus naujoms aplinkybėms, iš naujo nagrinėjama informacija dėl paraiškos vertinimo etape nustatyto projekto vykdytojo statuso, kas gali lemti, kad jis nebeatitinka tinkamo pareiškėjo apibrėžimo ir jam paraiškos metu negalėjo būti skirtas finansavimas. Šios priežastys turi įtakos ir priemonės „Regio Invest LT+“ 4 padidintos rizikos projektams, kurių sutartys pasirašytos 2017–2018 m., tačiau projektus vėluojama pabaigti, nors bendros priemonės investicijos siekia 91 proc.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Inovacijų agentūra, valdydamos rizikas, nuolat organizuoja susitikimus su probleminių projektų vykdytojais, kurių metu aptariamos mokėjimo prašymų teikimo bei projektų užbaigimo spartinimo galimybės, nustatomi tarpiniai rezultatai, kurių nepasiekus siūloma projektą baigti mažesne apimtimi arba nutraukti.

Reaguojant į Lietuvos verslo problemas, dėl sutrikusių prekybos santykių su Kinija ir siekiant skatinti įmones ieškoti naujų ar plėsti esamas užsienio rinkas, 2022 m. sausio pradžioje buvo skirtas 5 mln. eurų „Naujos galimybės LT“ ir 1 mln. eurų „Expo sertifikatas LT“ papildomas finansavimas priemonėms. Šiuo metu vykdomas gautų paraiškų vertinimas.

4 prioritetas. Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas

Aplinkos ministerijos 4 prioriteto lėšomis yra finansuojamas Savivaldybių pastatų fondas. Iki 2021 m. gruodžio 31 d. savivaldybės turėjo galimybę kreiptis dėl klimato kaitos kompensacinių išmokų, kurios siekė iki 30 proc. projekto vertės ir buvo teikiamos, pastatui pasiekus ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę. Nuo 2022 m. Klimato kaitos kompensacinę išmoką pakeičia Modernizavimo kompensacinė subsidija, kuri gali sudaryti iki 50 proc. projekto vertės. Kompensacinių išmokų skyrimo tvarka šiuo metu yra derinama, tačiau tam, kad savivaldybės galėtų pasinaudoti siūloma subsidija iš Modernizavimo fondo, pirmiausia turi būti patvirtinta atitinkama pažangos priemonė. Laiku nepatvirtinus pažangos priemonės, kyla rizika, kad Savivaldybės pastatų fondo lėšos iki 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio pabaigos nebus visiškai panaudotos.

Siūlymai Aplinkos ministerijai:

- iki š. m. birželio 15 d. patvirtinti pažangos priemonę, numatančią kompensacines išmokas savivaldybių pastatų atnaujinimo projektams iš Modernizavimo fondo;
- iki š. m. birželio 30 d. įvertinti Savivaldybių pastatų fondo lėšų nepanaudojimo iki finansavimo laikotarpio pabaigos riziką ir prireikus pateikti siūlymus dėl lėšų perskirstymo.

Energetikos ministerijos 4 prioriteto administruojamose priemonėse suplanuotos (pasirašytos sutartys) visos skirtos ES lėšos. Investicijos SaF lėšomis finansuojamose priemonėse viršija Veiksmų programos vidurkį, tačiau ERPF lėšomis finansuojamose priemonėse investavimo sparta (36 proc.) žymiai atsilieka.

Reaguojant į didžiulį finansavimo poreikį ir ženkliai išaugusias energijos kainas Energetikos ministerijos 2022 m. sausio 10 d. už 12,4 mln. eurų paskelbti kvietimai fiziniams asmenims saulės elektrinių įsirengimui, įsigijimui iš saulės elektrinių parkų sulaukė rekordinio gyventojų susidomėjimo. Patvirtintų paraiškų suma siekia beveik 48 mln. eurų, iš kurių 39,5 mln. eurų (14,7 tūkst. paraiškų) bus skiriama individualių saulės elektrinių įrengimui bei apie 8 mln. eurų (4,7 tūkst. paraiškų) elektrinių įsigijimui iš saulės elektrinių parkų. Siekiant finansuoti visas pateiktas paraiškas, buvo perskirstytos nepanaudotos ir sutaupytos SaF lėšos tarp Energetikos ministerijos administruojamų priemonių bei skirta papildomai 35 mln. eurų 4 prioriteto SaF virškontraktavimo lėšų.

Vidutinės rizikos projektams priskiriami: didelės apimties didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimo Vilniaus mieste projektas (ES investicijos 90,8 mln. eurų), kuriame išmokėta 74 proc. ES lėšų, ir kogeneracinės elektrinės Alytaus miesto CŠT sistemoje projektas (ES investicijos 6 mln. eurų), kuriame mokėjimų dar nėra. Nors abiejų projektų pirkimo dokumentuose numatyta darbų pabaiga 2023 m. III ketv., tačiau dėl Rusijos agresijos sukulto karo su Ukraina, tikėtini projektų vėlavimai dėl medžiagų/įrangos pristatymo trikdžių.

ERPF lėšomis finansuojamų valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimo ir gatvių apšvietimo modernizavimo priemonių projektų įgyvendinimui laiku didelę įtaką turi Covid-

19 ir situacija Ukrainoje. Energetikos ministerija, valdydama rizikingų projektų neįgyvendinimo laiku rizikas ir siekdama investavimo spartos, nustatė valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimo priemonės projektams kriterijus, kurių nepasiekus, projektų spėti įgyvendinti laiku nebeįmanoma. 2022 m. balandžio 12 d. vykusio ketvirtinio susitikimo metu Energetikos ministerija ir VIPA informavo, kad dalis tokių projektų sutarčių jau nutrauktos, o dėl kitų, kurių kritiniai terminai dar nepraėję, informuos Finansų ministeriją minėto susitikimo metu sutartais terminais (taikoma ir 13 prioriteto analogiškai priemonei).

Užsitęsę viešieji pirkimai kelia vidutinę riziką dviejų, gatvių apšvietimo modernizavimo projektų (ES investicijos 1,4 mln. eurų), iš kurių vienas yra įgyvendinamas privačios partnerystės būdu, įgyvendinimui laiku. Energetikos ministerija pateikė Finansų ministerijai šių projektų įgyvendinimo grafiką su tarpinių veiksmų įgyvendinimo kontrolinėmis datomis. Projekto, įgyvendinamo privačios partnerystės būdu, investicijas planuojama baigti per 12 mėnesių, projekto vykdytojas ir privatus partneris yra suinteresuoti darbus baigti kuo greičiau.

Nutraukus dalį Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimo ir gatvių apšvietimo modernizavimo projektų sutarčių, sutaupyta 6,9 mln. eurų ES lėšas Energetikos ministerija planuoja skirti 6 prioriteto elektros ir gamtinių dujų skirstymo sistemų modernizavimo bei plėtros projektų papildomam finansavimui.

Energetikos ministerija kartu su agentūromis vykdo nuolatinę rizikingų projektų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir esant poreikiui individualiai su kiekvienu projekto vykdytoju analizuoja iškilusias problemas ir ieško sprendimo būdų. Rizikingų projektų įgyvendinimo metu identifikavus realius vėlavimus, bus svarstoma šiuos pripažinti nefunkcionaliais pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires.

Siūlymas Energetikos ministerijai:

- iki 2022 m. birželio 15 d. pateikti Finansų ministerijai informaciją apie priemonės „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ 2 rizikingų projektų įgyvendinimo eigą ir sprendimus dėl tolesnio šių projektų įgyvendinimo, jei nebus laikomasi projektams nustatytų jų įgyvendinimo kontrolinių datų.

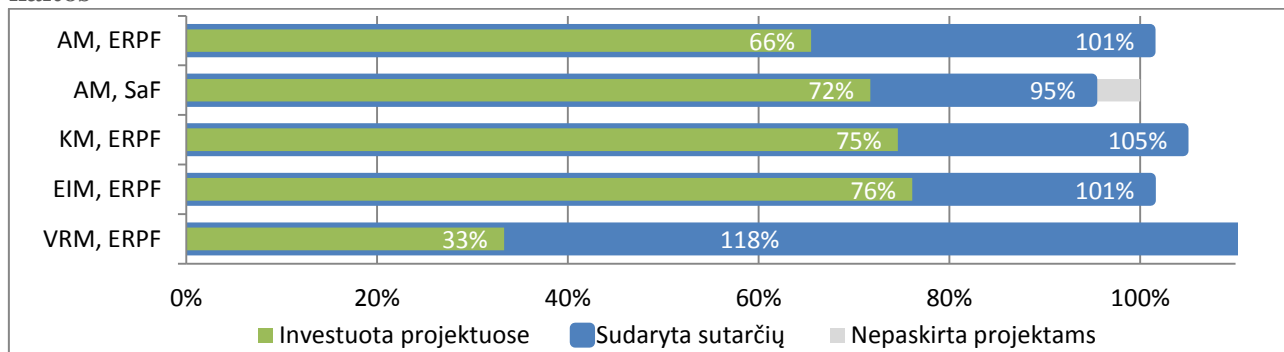
Susisiekimo ministerijos 4 prioriteto administruojamose priemonėse pasirašytos beveik visos sutartys. Dar nepaskirstytą projektams lėšų likutį sudaro neinvestuotos Ko-investicinio fondo susisiekimui skirtos lėšos (5 mln. eurų), kurios 2021 m. perskirstytos miesto ir vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių atnaujinimui. Investicijų sparta SaF lėšomis finansuojamose priemonėse (74 proc.) yra pakankama, tačiau ERPF lėšomis finansuojamose priemonėse investavimo sparta (55 proc.) atsilieka. Tam turėjo įtakos vėlesnis dalies projektų sutarčių sudarymas Susisiekimo ministerijos administruojamose priemonėse diegiant darnaus judumo priemones (19 mln. eurų) bei atnaujinant miesto ir vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parką (48,4 mln. eurų), tačiau rizika nespėti laiku baigti įgyvendinti darnaus judumo projektų yra minimali.

Vidaus reikalų ministerijos šio prioriteto investicijos tesiekia 5 proc. Vis dar išlieka rizika prarasti lėšas įgyvendinant jungtinės priemonės „Funkcinių zonų vystymas“ projekto „Funkcinės zonos Tauragė+ plėtros strategijos pirmųjų veiksmų įgyvendinimas“ aplinkkelio veiklą. Taip pat, Atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministerijos siūlymą planuojamos vykdyti greitosios medicinos pagalbos (toliau - GMP) tarnybos pertvarkos kontekste susilaikyti nuo investicijų GMP stočių įkūrimui, abejotinas šio projekto Bijotų mokyklos pastato pritaikymo greitosios medicinos pagalbos stočiai veiklos tikslingumas. Atsižvelgiant į tai, kad atsisakius dalies veiklų gali būti nepasiekti projekto rodikliai, kurie apskaičiuojami sumuojant įgyvendintus bendros veiklos strategijos veiksmus, Vidaus reikalų ministerija turėtų apsvarstyti galimas projekto rodiklių nepasiekimo rizikas ir esant poreikiui inicijuoti Funkcinės zonos Tauragė+ plėtros strategijos patikslinimą.

Siūlymas Vidaus reikalų ministerijai:

- iki š. m. birželio 30 d. atlikti rizikingų projekto Tauragė+ veiklų tolesnio finansavimo ES lėšomis tikslingumo galutinį vertinimą ir nustatčius poreikį atsisakyti dalies veiklų, priimti reikiamus sprendimus, užtikrinančius nustatytų rodiklių pasiekimą ir apie juos informuoti Finansų ministeriją.

5 prioritetas. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos

Aplinkos ministerijos 5 prioriteto administruojamose priemonėse pasirašytos beveik visos sutartys ir investuota 72 proc. SaF ir 66 proc. ERPF lėšų. Nepaskirtą projektams sumą sudaro iki šiol neperskirstytos nutraukto daugiafunkcio teršalų likvidavimo ir gelbėjimo (Baltijos jūroje) laivo projekto lėšos. Šiuo metu Aplinkos ministerija atlieka su lėšų perskirstymu susijusių teisės aktų pakeitimų derinimą su socialiniais ir ekonominiais partneriais.

Nors 2022 m. balandžio 5 d. buvo pasirašyta didelės rizikos projekto „Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas“ rangos darbų sutartis, tačiau dėl didelės darbų apimties išlieka rizika, kad projektas nebus įgyvendintas iki laikotarpio pabaigos, todėl svarstoma pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires, jį pripažinti nefunkcionaliu, Nefunkcionalūs projektai, pasibaigus išlaidų tinkamumo laikotarpiui, turės būti užbaigti nacionalinėmis lėšomis.

Dėl užsitęsusių teisminių ginčų nebus spėta įgyvendinti ir kito didelės rizikos projekto „Nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų ūkio rekonstrukcija Pravieniškių kaime, Kaišiadorių rajone“. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad projektas yra susijęs su Miesto nuotekų valymo direktivos Nr. 91/271/EEB reikalavimų įgyvendinimu, planuojama tęsti šio projekto įgyvendinimą ir, esant poreikiui, taip pat pripažinti nefunkcionaliu.

Ketvirtinio susitikimo su Aplinkos ministerija ir administruojančiomis institucijomis metu įvertinus projektų įgyvendinimo rizikas, į rizikingų projektų sąrašą papildomai įtrauktas projektas „Potvynių rizikos valdymas Radikių kaime, Kauno rajone“, kuriame identifikuotos trys pagrindinės rizikos: stipriai išaugusi rangos darbų kaina, trumpi būsimų darbų vykdymo terminai bei Radikių bendruomenės pasipriešinimas projekto įgyvendinimui. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į minėtas rizikas, turi įsivertinti papildomo finansavimo skyrimo tikslingumą bei nuspręsti ar projektas bus tęsiamas, ar bus inicijuojamos projekto sutarties nutraukimo procedūros.

Siūlymai Aplinkos ministerijai:

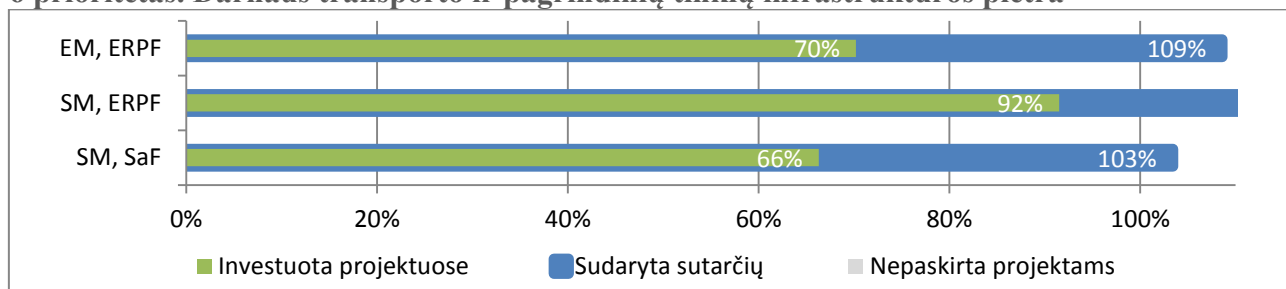
- iki 2022 m. birželio 30 d. perskirstyti visas nutraukto projekto „Taršos incidentų Baltijos jūroje likvidavimo priemonės įsigijimas“ lėšas;
- iki 2022 m. birželio 30 d. priimti sprendimą dėl tolimesnio projekto „Potvynių rizikos valdymas Radikių kaime, Kauno rajone“ įgyvendinimo tikslingumo ir apie priimtą sprendimą informuoti Finansų ministeriją.

Kultūros ministerijos srityje vis dar išlieka didelės rizikos projektas „Lietuvos nacionalinio muziejaus paslaugų plėtra Vilniaus piliavietėje. I-asis etapas“ (Gedimino kalnas). Kadangi vėluoja

projektavimo paslaugos, yra didelė rizika pilna apimtimi nespėti įgyvendinti projekto iki ES lėšų investavimo laikotarpio pabaigos. Projektavimo darbai vėluoja, nes vyksta projekto vykdytojo teisiniai ginčai su projektuotoju UAB „Hidroterra“ dėl atliktų projektavimo darbų, kadangi suprojektuoti tik tvarkomieji paveldosaugos darbai, kurie nepakankami būtiniais darbams atlikti. Šiuo metu vykdomas naujas pirkimas siekiant suprojektuoti tvarkomųjų statybos darbų sprendinius ir gauti leidimą jiems atlikti Aukštutinės pilies rūmų pagrindų sustiprinimui ir pietrytiniam šlaitui sutvirtinti, ko nepadarė projektuotojas UAB „Hidroterra“. Tik įvykus šiam projektavimo pirkimui, kurio vokai su pasiūlymais atplėšti 2022 m. balandžio 22 d., bus aišku ar iš projekto lėšų bus vykdomi pietrytinio Gedimino kalno šlaito sutvirtinimo darbai. Jei užsitęstų viešųjų pirkimų procedūros ar kiltų teisiniai ginčai, projekto vykdytojas turėtų kreiptis į Kultūros ministeriją dėl projekto apimties ir vertės mažinimo. Kultūros ministerijai pritarus dėl projekto apimties sumažinimo, būtų sutvarkytos Aukštutinės pilies rūmų liekanos (be vidaus įrengimo darbų) ir dalis gynybinės sienos, kalno aikštelė, įrengtas apšvietimas ir įsigytas virtualus gidas, projekto įgyvendinimui galėtų būti panaudota apie 4,8 mln. Sumažinus projekto apimtį, nepanaudotą 8 mln. eurų sumą Kultūros ministerija planuotų Sapiegų rūmų, Gaono muziejaus, Trijų kryžių kalno, Trakų pusiasalio pilies projektams skirti papildomą finansavimą, kuris reikalingas būtiniais projektų darbams atlikti. Didelės rizikos projekto įgyvendinimo eiga reguliariai aptariama, kitas aptarimas planuojamas 2022 m. III ketv. pradžioje.

Vidaus reikalų ministerijos ERPF lėšomis įgyvendinamos priemonės lėšų investavimo sparta (33 proc.) vis dar atsilieka nuo Veiksmų programos vidurkio. Tačiau, pirmą š. m. ketvirtį pasirašyta projekto „Prisitaikymo prie klimato kaitos gerinimas, stiprinant valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo pajėgumus“ vidutinės klasės automobilinių cisternų įsigijimo sutartis sumažino šio projekto neįgyvendinimo, kartu ir lėšų praradimo riziką iki minimalios, todėl projektas išbraukiamas iš rizikingų projektų sąrašo.

6 prioritetas. Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra

Energetikos ministerijos 6 prioriteto administruojamose priemonėse sudarytos visos planuotos sutartys, investicijos finansuojamose priemonėse nežymiai atsilieka nuo Veiksmų programos vidurkio. Investicijų atsilikimui įtakos turi didelių, ilgai truncančių infrastruktūrinių dujų ir elektros tinklų modernizavimo bei plėtros projektų įgyvendinimo specifika, kuomet didžioji dalis lėšų deklaruojama projektams baigiantis. Didelę įtaką projektų įgyvendinimui turi Covid-19 ir karas Ukrainoje.

Vidutinės rizikos projektams priskiriami du gamtinių dujų skirstymo sistemų modernizavimo ir plėtros projektai (ES investicijos 9,8 mln. eurų), kuriuose tikėtini įgyvendinimo vėlavimai dėl medžiagų/įrangos išbrangimo, pristatymo bei darbų atlikimo išbrangimo. Pažymėtina, kad nuo 2022 m. balandžio 2 d. rusiškų dujų importo Lietuvos poreikiams nebeliko, todėl Lietuvos ir kaimyninių ES valstybių dujų poreikis bus užtikrinamas iš Klaipėdos SGD terminalo, Lietuvos-Lenkijos jungties, Latvijos požeminės gamtinių dujų saugyklos. Dėl šios priežasties bus sudėtinga surasti tinkamą laikotarpį atlikti rekonstruojamų dujotiekio atkarpų, čiaupų mazgų ir kt. elementų prijungimo prie veikiančios sistemos darbus, nes Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemoje bus dideli–nepertraukiami dujų srautai. Be to, prijungimo darbai galimi tik šiltuoju laikotarpiu, o patys projektai dar nepradėti, tad kyla rizika, kad projektai nebus baigti laiku, t. y. iki 2023 m. pabaigos.

Taip pat į vidutinės rizikos projektų sąrašą įtraukti keturi elektros perdavimo sistemos modernizavimo ir plėtros projektai (ES investicijos 15,4 mln. eurų), kuriuose tikėtini įgyvendinimo vėlavimai dėl statybų rinkoje susidariusios sudėtingos situacijos. Tačiau projektų vykdytojas yra informavęs, kad imsis visų įmanomų priemonių, kad projektų veiklos būtų užbaigtos laiku.

Elektros ir gamtinių dujų skirstymo sistemų modernizavimo bei plėtros projektų įgyvendinimas labai svarbus siekiant Lietuvos energetinės nepriklausomybės. Energetikos ministerija ir Inovacijų agentūra vykdo nuolatinę rizikingų projektų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir esant poreikiui individualiai su kiekvienu projekto vykdytoju analizuoja iškilusias problemas ir ieško sprendimo būdų. Rizikingų projektų įgyvendinimo metu identifikavus realius vėlavimus, bus svarstoma projektus pripažinti nefunkcionaliais pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires.

Siūlymas Energetikos ministerijai:

- iki 2022 m. birželio 30 d. pateikti Finansų ministerijai informaciją apie 6 vidutinės rizikos elektros ir gamtinių dujų skirstymo sistemų modernizavimo bei plėtros projektų įgyvendinimo eigą ir sprendimus dėl tolesnio šių projektų įgyvendinimo.

Susisiekimo ministerijos ERPF lėšomis finansuojamose priemonėse investavimo sparta (92 proc.) ženkliai viršija Veiksmų programos vidurkį (75 proc.), tačiau SaF lėšų investavimas atsilieka (66 proc.), nes didelės apimties geležinkelio ruožo nuo Kaišiadorių iki Klaipėdos elektrifikavimo projekto sutartis sudaryta 2022 m. vasario 14 d.,– didžiausią įtaką vėlavimui turėjo anksčiau teiktose LRV ataskaitose identifikuoti aplinkosauginiai aspektai. Projekto įgyvendinimui numatytos 158 mln. eurų ES investicijos. Finansų ministerija sausio 20 d. Europos Komisijai pateikė/notifikavo didelės apimties projekto „Ruožo Kaišiadorys–Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas“ paraišką, kuriai 2022 m. balandžio 21 d. Europos Komisija pritarė be pastabų. Atsižvelgiant į tai, kad, dalis reikalingos įrangos gaminama tik Rusijoje, Baltarusijoje arba Ukrainoje, taip pat dėl medžiagų ir energijos pabrangimo, tiekimo grandinių sutrikimų ir projekto vykdytojo pajamų sumažėjimo išlieka rizika nespėti projekto įgyvendinti laiku, todėl šio didelės apimties projekto finansavimo sutartyje įtraukta nuostata įpareigojanti projekto vykdytoją AB „LTG Infra“ įgyvendinti ir užbaigti projektą nuosavomis lėšomis.

Taip pat vėluoja investicijos įgyvendinant šiuos vidutinės rizikos projektus: „Vilniaus geležinkelio mazgo elektrifikavimas“, „Vieno lygio sankirtų eliminavimas“, kurie praeitoje ataskaitoje įtraukti į rizikingų projektų sąrašą (abiems projektams skirta 46,3 mln. eurų ES lėšų). Projektų rizikos susijusios su projekto vykdytojo kritiniu pajamų sumažėjimu dėl geopolitinės situacijos, tikėtini įgyvendinimo vėlavimai dėl išaugusios statybos darbų kainos. Tačiau projektų vykdytojas yra informavęs, kad imsis visų įmanomų priemonių, kad projektų veiklos būtų užbaigtos laiku.

Dėl 2022 m. vasario mėn. nutrauktos rangos darbų sutarties, stipriai išaugusių rangos darbų kainos, ir trumpų būsimų darbų vykdymo terminų Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos įgyvendinamas projektas „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas nuo PK21 iki PK85 (iki 15 m gylio)“ (28 mln. eurų ES lėšų) priskiriamas prie didelės rizikos projektų. Papildomai į rizikingų projektų sąrašą įtrauktas projektas „Bangolaužių (molų) rekonstrukcija ir gamtosauginių priemonių įgyvendinimas“ (38,1 mln. eurų ES lėšų). Projekto rizikingumas padidėjo prie šiaurinio bangolaužio nustačius 74 m ilgio akmenų sluoksnio ruožą, kuriame rangovas negali įgręžti polių, taip pat dėl išaugusių kuro, medžiagų, darbų kainų, tiekimo terminų sutrikimo. Identifikuojamas papildomas ES lėšų poreikis pastarojo projekto nenumatytiems darbams apmokėti – 27,2 mln. eurų. Susisiekimo ministerija, atsižvelgdama į abiejų projektų rizikas, turi nuspręsti ar projektai bus tęsiami, ar bus inicijuojamos projektų sutarties nutraukimo procedūros.

Susisiekimo ministerija kartu su CPVA vykdo nuolatinę rizikingų projektų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir esant poreikiui individualiai su kiekvienu projekto vykdytoju analizuoja iškilusias problemas ir ieško sprendimo būdų. Rizikingų projektų įgyvendinimo metu identifikavus

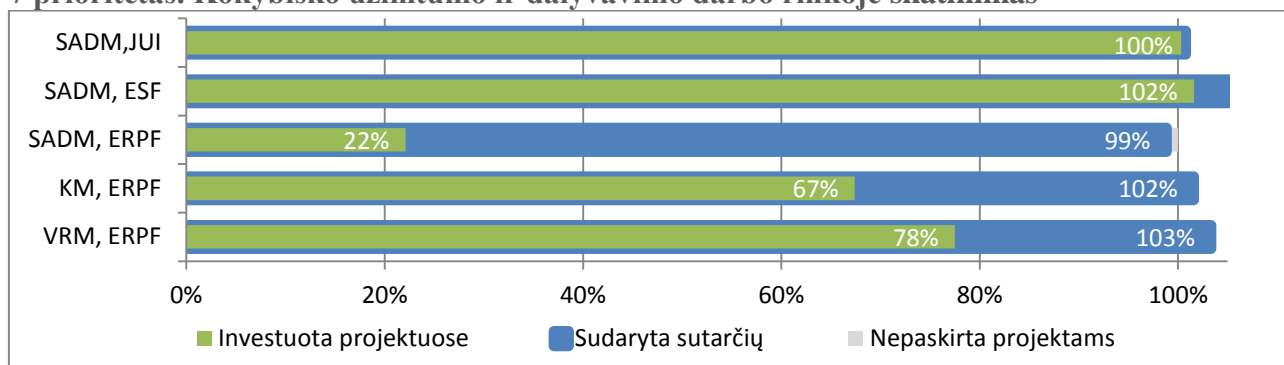
realius vėlavimus, bus svarstoma projektus pripažinti nefunkcionaliais pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires.

Siūlymai Susisiekimo ministerijai

iki 2022 m. birželio 30 d.:

- pateikti informaciją apie projektų vykdytojų AB „LTG Infra“ ir VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos, 4 rizikingų projektų įgyvendinimo pažangą bei priimtus sprendimus dėl tolimesnio šių projektų įgyvendinimo;
- įvertinti ir informuoti Finansų ministeriją kiek SaF lėšų (nurodyti sumą), numatytų geležinkelio elektrifikacijai, bus nepanaudota, jei iki finansavimo periodo pabaigos didelės apimties geležinkelio ruožo nuo Kaišiadorių iki Klaipėdos elektrifikavimo projektas būtų įgyvendintas nepilna apimtimi;
- kartu su CPVA vykdyti didelės apimties geležinkelio ruožo nuo Kaišiadorių iki Klaipėdos elektrifikavimo projekto nuolatinę stebėseną, pagal projekto finansavimo ir administravimo sutarties 5 priedą „Tarpinių projekto rezultatų pasiekimo planas“ ir kiekvienam ketvirčiui pasibaigus per 15 d. apie pažangą informuoti Finansų ministeriją.

7 prioritetas. Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas

Kultūros sektoriuje iš vidutinės rizikos į didelę priskirtas Šiuolaikinio meno centro modernizavimo projektas (2,1 mln. eurų ES lėšų). Šio projekto projektavimas baigtas, tačiau paskelbti du darbų pirkimai neįvyko (abėjuose pirkimuose buvo gauta tik po vieną pasiūlymą, o pasiūlytos kainos buvo per didelės, todėl pasiūlymai atmesti). Projekto vykdytojas ketina rengti rinkos konsultacijas, siekiant išsiaiškinti, kodėl pirkimuose pateikiama mažai pasiūlymų, tačiau tikėtina, kad dėl išaugusių statybos kainų, pagal šiuo metu projekto vykdytojo nustatytą kainą darbų nupirkti nepavyks. Projekto vykdytojas 2022 m. kovo 30 d. parengė paklausimą statybų inspekcijai, ar galėtų priduoti objektą be projekto Techninio projekto etapavimo, neperkant dalies darbų. Taip pat projekto vykdytojas atnauja investicinį projektą, siekiant nustatyti, ar projektas išliktų gyvybingu, jei mažėtų jo apimtis. Kadangi numatoma projekto darbų trukmė apie 15 mėn., užsitęsęs projekto darbų pirkimams, projektas gali būti pripažintas nefunkcionaliu. Projekto įgyvendinimo eiga reguliariai aptariama, kitas aptarimas planuojamas 2022 m. III ketv. pradžioje.

Vidaus reikalų ministerijos administruojamose priemonėse lėšų investavimo tempas (78 proc.) paspartėjo ir ataskaitiniu laikotarpiu viršijo Veiksmų programos vidurkį. Pasirašius priemonės didžiųjų miestų kompleksinę plėtra projekto „Buvusios Aviacijos gamyklos angaro konversija“ rangos darbų sutartį, kurioje darbų atlikimo terminas numatytas 2023 m. I ketv., projekto įgyvendinimo rizika vertinama kaip minimali ir projektas išbraukiamas iš rizikingų projektų sąrašo. Tačiau dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų ir nepasirašytų rangos darbų sutarčių vis dar išlieka rizikingi „Tauro kalno parko ir Liuteronų sodų tvarkymas Pietinėje tikslinėje teritorijoje“ (5,1 mln. eurų ES lėšų) ir „Investicinės aplinkos gerinimas Šiaulių laisvojoje ekonominėje zonoje ir jos prieigose“ (4,3 mln. eurų ES lėšų) projektai. Siekiant išvengti lėšų praradimo bei savalaikio

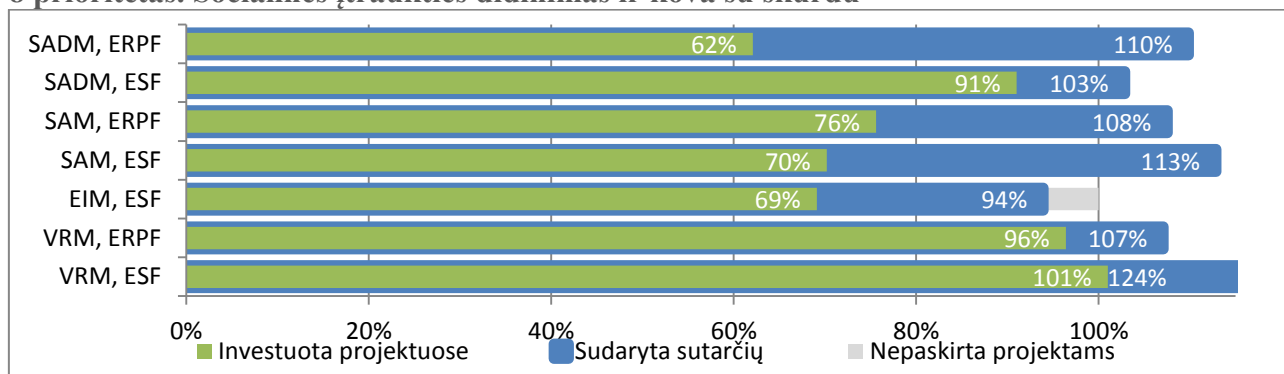
rizikų suvaldymo, nustatyta vėliausia data iki kada turi būti pasirašytos rangos darbų sutartys – š. m. rugsėjo 30 d.

Atsižvelgiant į tai, kad rangos sutarčių pasirašymas tiesiogiai priklauso nuo viešųjų pirkimų eigos, Vidaus reikalų ministerija turėtų ne vėliau kaip iki š. m. liepos 31 d. įvertinti šių projektų viešųjų pirkimų būklę ir esant pagrįstoms rizikoms priimti reikiamus sprendimus dėl projektų apimčių, kurios neįtakoja nustatytų rodiklių pasiekimo, sumažinimo (vėluojančių veiklų atsisakymo) ir lėšų perskirstymo.

Siūlymas Vidaus reikalų ministerijai:

- iki š. m. liepos 31 d. įvertinti projektų „Tauro kalno parko ir Liuteronų sodų tvarkymas Pietinėje tikslinėje teritorijoje“ ir „Investicinės aplinkos gerinimas Šiaulių laisvojoje ekonominėje zonoje ir jos prieigose“ veiklų įgyvendinimą ir apie priimtus sprendimus informuoti Finansų ministeriją.

8 prioritetas. Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ESF lėšomis finansuojamose priemonėse investuota jau 91 proc. skirtų lėšų, tačiau ERPF lėšomis finansuojamų priemonių įgyvendinimas vėluoja, investuota 62 proc. ES lėšų.

Per 2022 m. I ketv. buvo patikslintos dalies Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamų priemonių finansavimo sąlygos, sudarant galimybes pabėgusiems nuo karo ukrainiečiams dalyvauti veiklose, nukreiptose į socialinės įtraukties didinimą ir kompleksinių paslaugų teikimą šeimoms.

Socialinės apsaugos srityje didelės rizikos laikomi trijų priemonių – „Socialinio būsto fondo plėtra“, „Institucinės globos pertvarka: investicijos į infrastruktūrą“ ir „Paslaugų centrai vaikams“ 38 projektai, kuriuose rizikinga suma – 25,8 mln. eurų ES lėšų.

Didelė rizika priskirta socialinio būsto plėtros projektams, kuriuose perkamas nekilnojamasis turtas ir pažangos nėra, t.y. kurį laiką įsigyti turto nepavyksta, todėl, atėjus projekto veiklų pabaigai (projektų pabaigos datos yra skirtingos, nuo 2022 m. balandžio iki spalio mėn.), planuojama projektus užbaigti su mažesniu rodikliu.

Didelė rizika priskirta institucinės globos pertvarkos ir paslaugų centrų vaikams plėtros projektams (paslaugų centrų vaikams projektai finansuojami iš virškontraktavimo lėšų, skirtų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai), kadangi projektuose nėra baigtos projektavimo veiklos, nėra gauti statybos leidimai. Dėl šios priežasties yra didelė rizika nespėti pabaigti projektų iki išlaidų tinkamumo laikotarpio pabaigos. Taip pat atsiranda papildomas lėšų poreikis projektams įgyvendinti dėl išaugusių statybos darbų kainų, tačiau viso papildomų lėšų poreikio nėra galimybės patenkinti dėl lėšų trūkumo. CPVA vertinimu, objektų statybos darbų sutartys turi būti sudarytos iki 2022 m. rugsėjo, tam, kad statybai likus metams būtų galima spėti objektus užbaigti iki laikotarpio pabaigos. Rizikoms valdyti nuolat bendraujama su projektų vykdytojais ir sprendžiamos projektų įgyvendinimo galimybės, tikėtina, kad dalies projektų įgyvendinimas gali būti nutrauktas, ypač ten, kur statybos darbams reikės dvigubai daugiau investicijų nei buvo planuota.

Siūlymas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai:

- iki 2022 m. rugsėjo 30 d. informuoti Finansų ministeriją apie didelės rizikos priemonių „Socialinio būsto fondo plėtra“, „Institucinės globos pertvarka: investicijos į infrastruktūrą“ ir „Paslaugų centrai vaikams“ projektų įgyvendinimo pažangą ir priimtus sprendimus dėl tolimesnio šių projektų įgyvendinimo.

Sveikatos apsaugos sektoriuje per 2022 m. I ketv. baigti 27 projektai, kurių bendra vertė 17,4 mln. eurų. Siekiant užtikrinti veiksmingą investicijų į geriatrijos paslaugų plėtrą įgyvendinimą, skirtas papildomas 1,1 mln. eurų finansavimas projektams, vykdomiems regioninėse Šiaulių ir Tauragės ligoninėse, taip pat pritarta papildomo 0,26 mln. eurų finansavimo skyrimui Geriatrijos centro įkūrimo VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninėje projektui. Bendradarbiaujant su Respublikiniu priklausomybės ligų centru, pritarta papildomo finansavimo persikirstymui vykdomiems 2 projektams, siekiant paspartinti ir užtikrinti rangos darbų įsigijimą ir atlikimą priklausomybės ligų gydymui skirtoje infrastruktūroje.

Vis dar išlieka vienas didelės rizikos projektas „Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams“ (Ciklotrono projektas; 5,8 mln. eurų ES lėšų). Rizika valdoma nuolat stebint, ar projekto įgyvendinimas vyksta pagal su projekto vykdytoju sudertą veiksmų planą. Projekte jau yra įsigyta ciklotrono įranga, šiuo metu derinami rangos darbų pirkimo dokumentai, pirkimą planuojama skelbti 2022 m. birželio mėn. (birželio mėn. taip pat planuojama gauti statybos leidimą), rangos darbų sutartį planuojama pasirašyti rugsėjo mėn. pab. Statybos darbams projekte numatyta 3,1 mln. eurų. Projekto įgyvendinimo eiga reguliariai aptariama, kitas aptarimas numatomas 2022 m. II ketv. pabaigoje. Vis dėlto išlieka rizika, kad projektas nebus įgyvendintas iki laikotarpio pabaigos, todėl svarstoma pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires, jį pripažinti nefunkcionaliu. Nefunkcionalūs projektai, pasibaigus išlaidų tinkamumo laikotarpiui, turės būti užbaigti nacionalinėmis lėšomis. Sprendimas dėl projekto įtraukimo į nefunkcionalių projektų sąrašą turėtų paaiškėti rugsėjo mėn. pab.

Siūlymas Sveikatos apsaugos ministerijai:

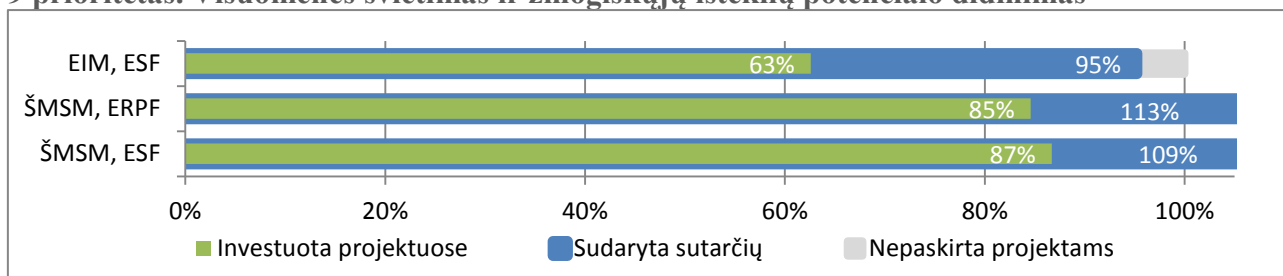
- bendradarbiaujant su CPVA ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kompleksiskai įvertinti dviejų tarpusavyje susijusių projektų „Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams“ (Sveikatos apsaugos ministerijos administruojamas projektas) ir „Branduolinių tyrimų centras (NRC)“ (Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos administruojamas projektas) įgyvendinimo eigą ir iki 2022 m. rugsėjo 30 d. informuoti Finansų ministeriją apie sprendimą dėl tolimesnio šių projektų įgyvendinimo.

Iš Vidaus reikalų ministerijos administruojamų 39 bendruomenių inicijuotos vietos plėtros strategijų, Aleksoto vietos plėtros strategija (0,9 mln. eurų ES lėšų) laikoma aukštos rizikos Kauno miesto savivaldybei nusprendus išstoti iš vietos veiklos grupės (VVG) sudėties neįvykdžius išipareigojimų dėl strategijos įgyvendinimo pagal VVG įstatus. Siekiant užbaigti Strategijos įgyvendinimą Vidaus reikalų ministerija iki 2022 m. birželio mėn. pabaigos planuoja parengti Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių pakeitimo projektą, siekiant sudaryti sąlygas, kad ESFA galėtų vykdyti tiesioginį vietos plėtros strategijos projektų administravimą (patvirtintų vietos projektų), kada patvirtintų projektų negali administruoti atitinkamos miesto VVG. Tokiu būdu Aleksoto vietos plėtros strategija būtų įgyvendinta.

Siūlymas Vidaus reikalų ministerijai:

- iki 2022 m. liepos 1 d. suderinus su ESFA parengti Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių pakeitimą ir jį patvirtinti iki š. m. liepos mėn. pabaigos.

9 prioritetas. Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 9 prioriteto investicijos (63 proc.) atsilieka nuo Veiksmų programos vidurkio. Mažiausios investicijos (skaičiuojant nuo sudarytų sutarčių sumos) yra „Žmogiškųjų išteklių stebėsenos, prognozavimo ir plėtros mechanizmai“ (38 proc.), „Kompetencijų vaučeris“ (28 proc.), „Kompetencijos LT“ (52 proc.) priemonėse. Atsižvelgiant į tai, kad Žmogiškųjų išteklių stebėsenos, prognozavimo ir plėtros mechanizmų priemonės sutartys pasirašytos tik 2020 m. antroje pusėje, rekomendacijos dėl šios priemonės neteikiamos. Kompetencijų vaučerio ir kompetencijos LT priemonių investicijų spartai 2021 m. įtakos turėjo dėl Covid-19 sustojęs mokymų procesas – buvo susiduriama ne tik su veiklų vykdymo apribojimais, bet ir su įmonių resursų persiskirstymais – verslas didesnę dėmesį skyrė veiklos išsaugojimui, o ne darbuotojų mokymams. ESFA nuolat peržiūri lėčiau vykdomus projektus ir siūlo projektų vykdytojams projekto biudžeto ir rodiklių mažinimo keitimus, tuo atveju, kai ir pats projekto vykdytojas sutinka, kad projekto apimtis yra per didelė ir nepavyks jo įgyvendinti 100 proc., taip pat siūlo projektus baigti mažesne apimtimi. Ekonomikos ir inovacijų ministerija įvertino 9 prioriteto projektuose planuojamas nepanaudoti ESF lėšas (3,3 mln. eurų), siūlo jas skirti CARE iniciatyvos veikloms.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 9 prioritete pasirašytos visos finansavimo sutartys, o investicijos viršija bendrą Veiksmų programos investavimo vidurkį.

Šiame prioritete didelei rizikai priskiriami 4 infrastruktūriniai projektai, kurių įgyvendinimą stabdo nuosavų lėšų trūkumas, vėluojantys pradėti projektavimo darbai, viešieji rangos darbų bei įrangos pirkimai.

Identifikavus, kad Lietuvos muzikos ir teatro akademijos nuo 2018 metų birželio mėn. įgyvendinamam projektui „LMTA studijų miestelio, Olandų g., Vilniuje, sukūrimas (I etapas)“ (13,9 mln. eurų), kuris, dėl lėšų trūkumo buvo išskaidytas į du tarpinius etapus (I tarpiniam etapui – 22,7 mln. eurų), vis dar trūksta 8 mln. eurų, buvo sudarytas rizikų valdymo planas, pagal kurį trūkstamos lėšos turėjo būti gautos aukcione pardavus projekto vykdytojo valdomą nekilnojamąjį turtą (Sluškų rūmus). Neįvykus trims Sluškų rūmų pardavimo aukcionams, projekto įgyvendinimui trūkstamas lėšas planuojama gauti pasitelkus EIB paskolą. Siekiant suvaldyti projekto įgyvendinimo riziką nuspręsta pakeisti projekto įgyvendinimo sutartį, nustatant įpareigojimą projekto vykdytojui iki birželio 1 d. parengti visus dokumentus, būtinus EIB paskolai gauti ir iki 2022 m. rugpjūčio 15 d. užtikrinti nuosavų lėšų, reikalingų projekto įgyvendinimui, srautus, o neįvykdžius šių reikalavimų, CPVA turi teisę, suderinusi su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, vienašališkai nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir susigrąžinti projektui išmokėtas lėšas.

Iki šiol nepradėti projektavimo darbai nuo 2019 metų lapkričio mėn. Vilniaus universiteto įgyvendinamame projekte „Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų ir socialinės gerovės studijų infrastruktūros modernizavimas“. Išliekant didelei rizikai nespėti iki periodo pabaigos įgyvendinti numatytų infrastruktūros modernizavimo veiklų, svarbu realiai įvertinti planuojamų darbų terminus, apimtis bei dėl geopolitinės padėties išaugusius kaštus ir nusistatyti kritines datas, kurių nesilaikant, būtų priimtas sprendimas nutraukti projekto finansavimo sutartį ir perskirstyti lėšas kitiems projektams).

Nors Vytauto Didžiojo universiteto projektas „Gamtos mokslų ir informatikos fakultetų perkėlimas, ekonomikos ir vadybos fakultetų integracija: mokslo ir studijų infrastruktūros atnaujinimas“ (3,8 mln. eurų ES lėšų) pradėtas įgyvendinti 2020 metais, investicijos dar nepradėtos

– vėluoja projektavimo darbai, nepradėti rangos bei įrangos pirkimai, o tai kelia didelę riziką nespėti įgyvendinti projekto iki lėšų tinkamumo laikotarpio pabaigos. Todėl, įvertinus realias šio projekto įgyvendinimo galimybes ir didelę riziką, tikslinga svarstyti šio projekto finansavimo nutraukimą.

Didelę riziką kelia ir Vilniaus universiteto projektas „Vilniaus universiteto studijų procesui reikalingos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ (3,5 mln. eurų ES lėšų), kuriame po esminio sutarties keitimo buvo suplanuotos trys veiklos: Vilniaus pedagogų rengimo centrui reikalingos įrangos įsigijimas bei didaktikos auditorijų atnaujinimas (1,6 mln. eurų), Vilniaus universiteto studijų valdymo ir administravimo informacinės sistemos modernizavimas (1,5 mln. eurų) ir Medicinos fakulteto studijų infrastruktūros sukūrimas, kuris planuotas VU Medicinos fakulteto Mokslo centro pastate, įgyvendinant pastarojo parengto techninio projekto II etapą, pastatant ir įrengiant E korpuse du papildomus 3 ir 4 E korpuso aukštus (2,4 mln. eurų). Rengiant Projekto studijų valdymo ir administravimo informacinės sistemos techninę specifikaciją paaiškėjo, jog sistemai sukurti reikalingos lėšos bei terminai viršija projekte aprašytos veiklos apimtį, todėl šią veiklą VU planuoja įgyvendinti iš kitų finansavimo šaltinių (planuojamas nekilnojamojo turto pardavimas), o jai įgyvendinti projekte skirtus 1,5 mln. eurų siūlo perkelti Veiksmų programos 1 prioriteto lėšomis finansuojamo VU projekto „Vilniaus STEAM centro kūrimas“, kuris taip pat yra didelės rizikos, išbrangimui dengti.

Be paminėtų didelės rizikos projektų, atkreiptinas dėmesys į 2018 m. ir anksčiau pradėtus įgyvendinti infrastruktūros projektus (ypatingai regioninių priemonių), kurių investicijos iki šios dienos nesiekia 10 proc. suplanuotų projekto lėšų. Šie projektai priskirtini vidutinės rizikos projektams, kuriuos būtina įvertinti ir priimti savalaikius rizikos valdymą užtikrinsiančius sprendimus.

ESF lėšomis finansuojamuose projektuose lėtesnį lėšų investavimą lėmė Covid-19 apribojimai vykdyti tam tikras kontaktines veiklas (pvz., mokymus, keliones į užsienį), užtrukusios viešųjų pirkimų procedūros, papildomo finansavimo skyrimas (per 2021 m. skirta beveik 30 mln. papildomo finansavimo, kas sumažino išmokėjimo procentą, taip pat lėmė projektų uždavinių ir veiklų peržiūrą iš esmės bei projektų veiklų ir įgyvendinimo laikotarpio pratęsimą ar nukėlimą į finansinio laikotarpio pabaigą) bei didelių projektų vykdytojų (Nacionalinės švietimo agentūros) reorganizavimas.

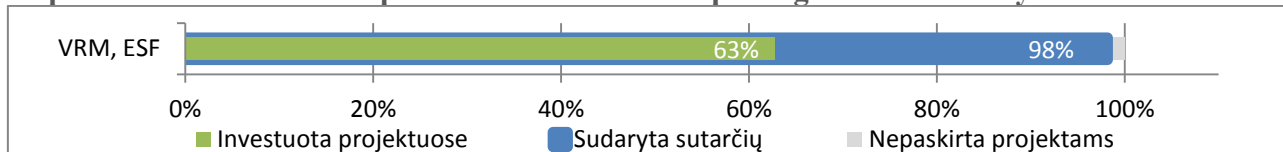
Siūlymas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

bendradarbiaujant su CPVA užtikrinti keturių didelės rizikos ir kitų infrastruktūrinių projektų rizikų valdymą:

- iki 2022 m. birželio 15 d. nustatyti kritines projekto „Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų ir socialinės gerovės studijų infrastruktūros modernizavimas“ įgyvendinimo datas bei konkrečius tolesnius žingsnius (laiko juosta), o jų nesilaikant – priimti sprendimus dėl tolesnio šiam projektui skirtų lėšų panaudojimo;
- iki 2022 m. birželio 15 d. įvertinus realius projekto „Vilniaus universiteto studijų procesui reikalingos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ įgyvendinimo terminus bei tolesnio įgyvendinimo tikslingumą, svarstyti galimybę dalį projekto veiklų (pvz., įrangos įsigijimą) finansuoti Investicijų programos lėšomis arba svarstyti nutraukti šio projekto finansavimą ir sutaupytas lėšas panaudoti kitų projektų išbrangimui apmokėti;
- iki 2022 m. birželio 15 d. įvertinus projekto „Gamtos mokslų ir informatikos fakultetų perkėlimas, ekonomikos ir vadybos fakultetų integracija: mokslo ir studijų infrastruktūros atnaujinimas“ įgyvendinimo terminus bei tolesnio įgyvendinimo tikslingumą, svarstyti šio projekto finansavimo nutraukimo galimybę;
- užtikrinti suderintų kritinių datų ir reikalavimų laikymąsi įgyvendinant projektą „LMTA studijų miestelio, Olandų g., Vilniuje, sukūrimas (I etapas) ir iki 2022 m. birželio 1 d. Finansų ministerijai pateikti informaciją apie projekto įgyvendinimo pažangą;
- iki 2022 m. birželio 15 d. įvertinti 2018 m. ir anksčiau pradėtus įgyvendinti infrastruktūrinius

projektus, kurių investicijos nesiekia 10 proc. suplanuotų projekto lėšų ir informuoti Finansų ministeriją apie tolesnius rizikos valdymą užtikrinsiančius sprendimus;
- bendradarbiaujant su ESFA, iki 2022 m. birželio 15 d. įvertinti 2018 m. ir anksčiau pradėtus įgyvendinti projektus, kurių investicijos nesiekia 10 proc. suplanuotų projekto lėšų ir informuoti Finansų ministeriją apie tolesnius rizikos valdymą užtikrinsiančius sprendimus.

10 prioritetas. Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas

Vidaus reikalų ministerijos administruojamame prioritete pasirašytos beveik visos sutartys (98 proc.), investavimo sparta atsilieka (63 proc.) ir nesiekia Veiksmų programos vidurkio.

Viešojo valdymo srityje yra identifikuoti keturi didelės rizikos projektai, kurių bendra rizikinga suma – 13,9 mln. eurų.

Projektas „Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų personalui administruoti sukūrimas ir tobulinimas“ (projekto vertė – 4,99 mln. eurų) vėluoja dėl viešųjų pirkimų procedūrų, 12 mėn. užsitęsusių teisminių procesams. Atsižvelgiant į tai, kad minimalus IT sistemos diegimo laikas yra apie 12 mėn., sutartį su tiekėju dėl sistemos diegimo būtina pasirašyti iki 2022 m. rugsėjo 1 d. (IT sistemos diegimo paslaugos viešojo pirkimo dokumentai yra parengti ir pateikti derinimui su ESFA).

Projektas „Inovatyvių informacinių technologijų, skirtų efektyviam viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymui, sukūrimas ir įdiegimas“ (projekto vertė – 1,59 mln. eurų) vėluoja, nes projekto įgyvendinimo metu keitėsi projekto vykdytojas. Atsižvelgiant į tai, kad minimalus IT sistemos diegimo laikas yra apie 12 mėn., sutartį su tiekėju dėl sistemos diegimo būtina pasirašyti iki 2022 m. rugsėjo 1 d. (IT sistemos diegimo paslaugos viešojo pirkimo dokumentai yra parengti ir pateikti derinimui su ESFA).

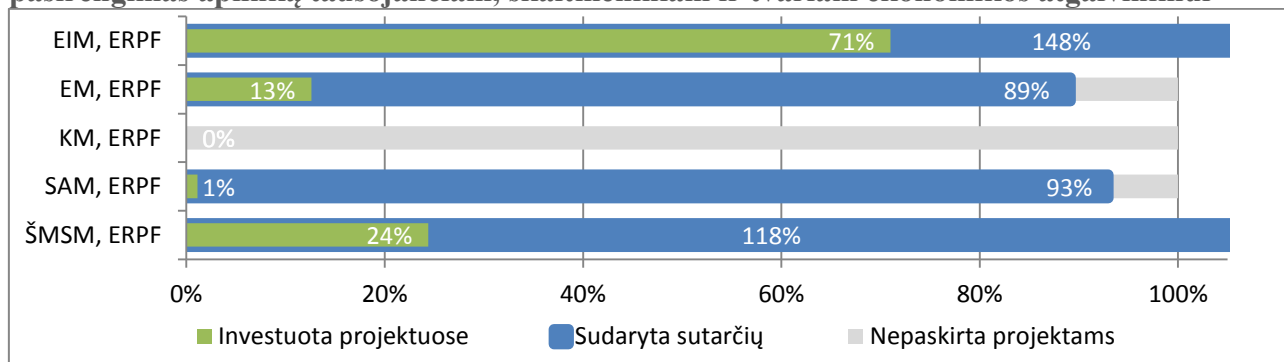
Projekto „Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistemos sukūrimas“ (projekto vertė – 5 mln. eurų) tikslas – sudaryti sąlygas racionaliam ir efektyviam valstybės piniginių išteklių valdymui. Įgyvendinant šį projektą siekiama konsoliduoti valstybės lėšų surinkimą ir disponavimą vieningoje išdo sąskaitose ir taip padidinti valstybės piniginių išteklių valdymo efektyvumą. Pagrindinis projekto pirkimas „Vieningos išdo sąskaitos informacinės sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ įvyko 2022 m. sausio mėn., 2022 sausio 31 d. viešojo pirkimo laimėtojas pateiktas įvertinimui Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijai dėl pirkimo laimėtojo galimų sąsajų su Rusijos rinka. Atlikusi vertinimą komisija nustatė, kad sandoris su atrinktu laimėtoju gali būti sudaromas ir vykdomas. Sutartį su viešųjų pirkimų laimėtoju planuojama pasirašyti iki 2022 m. gegužės 31 d., tačiau atsižvelgiant į perkamo objekto sudėtingumą bei įgyvendinimo terminą gali būti nespėta įgyvendinti projekto pilna apimtimi.

Projektas „Strateginio valdymo sistemos tobulinimas“ (projekto vertė – 2,31 mln. eurų) pradėtas įgyvendinti vėlai, t.y. tik 2022 m. balandžio 1 d. pasirašyta sutartis su tiekėju dėl Strateginio valdymo informacinės sistemos techninės specifikacijos parengimo. Taip pat techninės priežiūros paslaugos sutarties pasirašymas užtruko dėl sudėtingų procesų derinimo su kitomis institucijomis, todėl egzistuoja rizika, jog nebus spėta iki galo IT sistemos sukurti, įdiegti bei naudoti. Siekiant valdyti rizikas lygiagrečiai su techninės specifikacijos rengimu bus rengiamasi ir informacinės sistemos tobulinimo paslaugų pirkimui. Esant nenumatytoms aplinkybėms vykdytojas mato galimybes mažinti kuriamos sistemos apimtį, tam, kad būtų galima baigti vykdyti projektą iki 2023 m. rugpjūčio mėn. pabaigos.

Siūlymas Vidaus reikalų ministerijai:

- siekti, kad didelės rizikos projektų vykdytojai laiku įgyvendintų suplanuotus veiksmus, kurie turi būti atlikti valdant rizikas ir iki 2022 m. rugsėjo 30 d. informuoti Finansų ministeriją apie projektų įgyvendinimo pažangą, esant dideliems vėlavimams – apie priimtą sprendimą dėl tolimesnių šių projektų įgyvendinimo.

13 prioritetas. Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui

Pagal Energetikos ministerijos administruojamas prioriteto priemones buvo sudarytos visos planuotos sutartys, tačiau, pradėjus įgyvendinti projektus, paaiškėjo, kad dalies jų neįmanoma užbaigti laiku, t. y. iki 2023 m. pabaigos, todėl tokių projektų sutartys buvo nutrauktos. Nepanaudotas valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimo ir nedidelės galios biokuro kogeneracijos priemonių lėšas Energetikos ministerija planuoja skirti 2022 m. birželio–liepos mėnesį planuojamam papildomam kvietimui fiziniams asmenims įsirengti saulės elektrines.

Vidutinės rizikos projektams priskiriami trys 2,5 mln. eurų vertės gatvių apšvietimo modernizavimo projektai, kuriuose tikėtina neįgyvendinimo laiku rizika, nes vėluoja viešieji ir projektavimo darbų pirkimai, vienas projektas yra įgyvendinamas privačios partnerystės būdu. Projekto, įgyvendinamo privačios partnerystės būdu, investicijas planuojama baigti per 12 mėnesių, projekto vykdytojas ir privatus partneris yra suinteresuoti darbus baigti kuo greičiau.

Energetikos ministerija ketvirtinio susitikimo metu pateikė Finansų ministerijai šių projektų įgyvendinimo grafiką, nurodant šių projektų įgyvendinimo kontrolines datas.

Vidutinės rizikos projektui priskiriamas kogeneracinės elektrinės Visagino miesto CŠT sistemoje projektas (ES investicijos 3,8 mln. eurų), kuriame mokėjimų dar nėra. Nors projekto pirkimo dokumentuose numatyta darbų pabaiga 2023 m. III ketv., tačiau galimas projekto vėlavimas dėl rinkos kainų didėjimo, medžiagų/įrangos trūkumo, pristatymo trikdžių.

Energetikos ministerija kartu su agentūromis vykdo nuolatinę rizikingų projektų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir esant poreikiui individualiai su kiekvienu projekto vykdytoju analizuoja iškilusias problemas ir ieško sprendimo būdų. Rizikingų projektų įgyvendinimo metu identifikavus realius vėlavimus, rizikingi projektai galimai galės būti pripažinti nefunkcionaliais pagal 2014–2020 m. Užbaigimo gaires.

Siūlymas Energetikos ministerijai:

- iki 2022 m. liepos 15 d. pateikti Finansų ministerijai informaciją apie priemonės „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ 3 rizikingų projektų įgyvendinimo eigą ir sprendimus dėl tolesnio šių projektų įgyvendinimo, jei nebus laikomasi projektams nustatytų jų įgyvendinimo kontrolinių datų.

Kultūros srityje šiuo metu vyksta paraiškų vertinimas pagal React-EU lėšomis finansuojamas priemones Paskatos dizaino kūrėjams: „Dizaino sparnai“, „Paskatos gerinti kultūros ir kūrybinių

industrijų įmonių infrastruktūrą“ ir „Paskatos kultūros ir kūrybinių industrijų sektoriui kurti konkurencingus kultūros produktus“ (visų trijų kvietimų vertė – 15,5 mln. eurų).

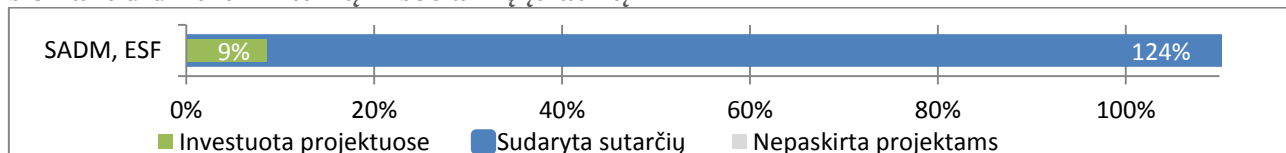
Sveikatos apsaugos srityje toliau tęsiamas dviejų React-EU lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas: „Hibridinės operacinės, skirtos širdies ir krūtinės operacijoms, įrengimas VULSK“ (projekto vertė – 5,5 mln. eurų) ir „Inovatyvių kompleksinių sprendimų onkologinių ligų diagnostikos ir gydymo srityje vystymas Nacionaliniame vėžio institute Vilniuje, Santariškių g. 1“ (projekto vertė – 6,7 mln. eurų).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija React-EU lėšomis finansuoja dalį priemonių „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“, „Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas“, „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“ projektų, dėl kurių finansavimo sprendimai priimti 2020 ir 2021 m. Iš viso React-EU lėšomis finansuojami 95 projektai, investicijos skiriamos MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimo veikloms, antreprenerystės diegimui mokslo ir studijų institucijose, Aukšto lygio tyrėjų grupių MTEP, skirtoms COVID-19 tyrimams ir/arba pasekmėms. Minėtų priemonių projektų įgyvendinimo rizikų nenustatyta, todėl pastabos netaikomos.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija React-EU lėšomis finansuoja priemonių „E. komercijos modelis COVID-19“ ir „Kūrybiniai čekiai COVID-19“ projektus, kurių veiklos susijusios su e. komercijos modelių diegimu MVI, procesų perorientavimu ir jų skaitmeninimu, netechnologinių inovacijų sukūrimu ir diegimu. Taip pat React-EU lėšomis finansuojama priemonių „COVID-19 MTEP“, „COVID-19 produktai LT“ ir priemonės „Eksperimentas“ projektai, kuriems finansavimas skirtas 2021 m., projektai perregistruoti iš atitinkamų VP 1 ir 3 prioriteto priemonių. „COVID-19 produktai LT“ priemonės projektai yra baigti, išskyrus du, nes viename iš jų vykdomas pažeidimo tyrimas, kitame – Inovacijų agentūros sprendimas, nutraukti projekto sutartį, apskustas Lietuvos administracinių ginčų komisijai.

Kadangi React-EU lėšomis finansuojamų priemonių „Eksperimentas“, „COVID-19 MTEP“, „E. komercijos modelis COVID-19“ ir „Kūrybiniai čekiai COVID-19“ projektų sutartys pasirašytos (pasirašomos) 2021 I ketv. pab. – 2022 m. gegužės mėn. pastabos netaikomos.

14 prioritetas. Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas, siekiant didinti užimtumą ir socialinę įtrauktį

Toliau tęsiamas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamą priemonę „Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas, mažinant pandemijos poveikį užimtumui“ suplanuoto Užimtumo tarnybos projekto „Nauja pradžia“ įgyvendinimas (projekto vertė – 46 mln. eurų React-EU lėšų). Rizikų dėl projekto įgyvendinimo nėra.

III. Bendra rizikų apžvalga

Pasibaigus š. m. I ketv. Finansų ministerija kartu su ministerijomis atliko periodinę, ankstesnėse ataskaitose įvardintų rizikų peržiūrą ir vertinimą. Ankstesnių vertinimų metu, vienas pagrindinių vertinimo kriterijų buvo priemonių ir stambių projektų žemas investavimo lygis. Atliekant tolimesnius periodinius vertinimus, nuo priemonių vertinimo pereinama prie detalesnio projektų vertinimo įtraukiant platesnį spektrą kriterijų. Pagrindiniai kriterijai, į kuriuos atsižvelgiant projektai priskiriami didelės rizikos projektams: atsilikimas nuo projekto įgyvendinimo grafiko, neįvykę viešieji pirkimai, nebaigti projektavimo darbai, projekto įgyvendinimas priklauso nuo kito rizikingo projekto įgyvendinimo.

Šio periodinio vertinimo metu nustatyta didelės rizikos projektų suma – 390,5 mln. eurų, vidutinės rizikos – 148,6 mln. eurų. Per ataskaitinį laikotarpį į didelės rizikos projektų sąrašą įtraukta 15 naujų projektų, tarp jų ir didelės vertės geležinkelių elektrifikavimo projektas, kuris sudaro 40 proc. (158 mln. eurų) didelės rizikos projektų sumos. Taip pat, dalies iki šiol vidutinei rizikai priskirtų projektų rizika nespėti veiklų įgyvendinti laiku padidėjo. Iš viso didelės rizikos suma išaugo 288,5 mln. eurų. Pažymėtina, kad ataskaitiniu laikotarpiu 13 projektų ir priemonių rizikos suvaldytos arba įvertintos kaip sumažėjusios (67,5 mln. eurų).

Atkreiptinas dėmesys, kad periodinio vertinimo metu ministerijos įvardijo, kad dalį rizikingų projektų, nespėjus jų įgyvendinti laiku, vadovaujantis periodo uždarymo gairėmis, ketina pripažinti nefunkcionaliais. Tai reiškia, kad projektai privalės būti užbaigti, tačiau likusios projektų dalies finansavimas turės būti užtikrinamas nacionalinėmis lėšomis. Atsižvelgiant į tai, ministerijos turėtų atsakingai įvertinti probleminių projektų apimtį bei svarstyti ne tik projektų pripažinimą nefunkcionaliais, bet ir kitas užbaigimo gairėse numatytas projektų užbaigimo galimybes (projektų etapavimą, dalį projekto įgyvendinant 2021 - 2027 m. laikotarpio ES fondų lėšomis).

Siūlymas ministerijoms:

- iki 2022 m. birželio 30 d. įvertinti ir pateikti Finansų ministerijai informaciją apie visas projektų, kurie nebus spėti įgyvendinti laiku, užbaigimo po tinkamumo laikotarpio galimybes, vadovaujantis laikotarpio užbaigimo gairėmis bei šiuose projektuose planuojamą nepanaudoti ES lėšų sumą.

Vertinimo metu rizikingais pripažinti projektai ir priemonės

Prioritetas (fondas)	Ministerija	Projektas / priemonė	Rizikinga suma (mln. eurų)
Didelė rizika			390,5
1 (ERPF)	ŠMSM	Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro sukūrimas	33,2
1 (ERPF)	ŠMSM	Žmogaus biologinių išteklių centras	7,9
1 (ERPF)	ŠMSM	Branduolinių tyrimų centras (NRC)	0,3
1 (ERPF)	EIM	Baltijos skaitmeninių inovacijų centro veiklos plėtra	3,2
2 (ERPF)	SM	Elektroninės sveikatos paslaugos (3 projektai)	8,6
4 (ERPF)	VRM	Funkcinės zonos Tauragė+ plėtros strategijos pirmaeilių veiksmų įgyvendinimas	3,6
4 (ERPF)	EM	Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II) (2 projektai)	4,5
5 (SaF)	AM	Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas	14,9
5 (SaF)	AM	Nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų ūkio rekonstrukcija Pravieniškių kaime, Kaišiadorių rajone	0,9
5 (SaF)	AM	Potvynių rizikos valdymas Radikių kaime, Kauno rajone	1,1
5 (ERPF)	KM	Lietuvos nacionalinio muziejaus paslaugų plėtra Vilniaus piliavietėje. I-asis etapas (Gedimino kalnas)	3,8
6 (SaF)	SM	Ruožo Kaišiadorys – Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas	158,0
6 (SaF)	SM	Bangolaužių (molų) rekonstrukcija ir gamtosauginių priemonių įgyvendinimas	38,1
6 (SaF)	SM	Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas nuo PK21 iki PK85 (iki 15 m gylio)	28,0
7 (ERPF)	VRM	Tauro kalno parko ir Liuteronų sodų tvarkymas Pietinėje tikslinėje teritorijoje	5,1
7 (ERPF)	VRM	Investicinės aplinkos gerinimas Šiaulių laisvojoje ekonominėje zonoje ir jos prieigose	4,3

7 (ERPF)	KM	Šiuolaikinio meno centro modernizavimas	2,1
8 (ERPF)	SAM	Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams (Ciklorono projektas)	5,8
8 (ERPF)	SADM	Socialinio būsto fondo plėtra (9 projektai)	1,2
8 (ERPF)	SADM	Institucinės globos pertvarka: investicijos į infrastruktūrą (25 projektai)	16,4
8 (ERPF)	SADM	Paslaugų centrai vaikams (4 projektai)	8,2
8 (ESF)	VRM	Aleksoto vietos plėtros 2015–2020 m. strategija	0,3
9 (ERPF)	ŠMSM	LMTA studijų miestelio, Olandų g., Vilniuje, sukūrimas (I etapas)	13,0
9 (ERPF)	ŠMSM	Vilniaus universiteto studijų procesui reikalingos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra	3,5
9 (ERPF)	ŠMSM	Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų ir socialinės gerovės studijų infrastruktūros modernizavimas	1,2
9 (ERPF)	ŠMSM	Gamtos mokslų ir informatikos fakultetų perkėlimas, Ekonomikos ir vadybos fakultetų integracija: mokslo ir studijų infrastruktūros atnaujinimas	3,8
10 (ESF)	VRM	Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų personalui administruoti sukūrimas ir tobulinimas	5,0
10 (ESF)	VRM	Inovatyvių informacinių technologijų, skirtų efektyviam viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymui, sukūrimas ir įdiegimas	1,6
10 (ESF)	VRM	Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistemos sukūrimas	5,0
10 (ESF)	VRM	Strateginio valdymo sistemos tobulinimas	2,3
13 (ERPF)	EM	Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II) (8 projektai)	5,5
Vidutinė rizika			148,6
1 (ERPF)	ŠMSM	Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimas	18,2
1 (ERPF)	ŠMSM	Vilniaus STEAM centro kūrimas	2,8
1 (ERPF)	ŠMSM	Jūrinio STEAM APC infrastruktūros sukūrimas	1,0
1 (ERPF)	ŠMSM	Ekscelencijos centrų veiklos skatinimas sumanios specializacijos kryptyse	6,0
1 (ERPF)	EIM	Ikiprekybiniai pirkimai (5 projektai)	2,6
3 (ERPF)	EIM	Pramonės skaitmeninimas LT (8 projektai)	7,4
3 (ERPF)	EIM	Regio Invest LT+ (4 projektai)	5,5
3 (ERPF)	EIM	Eco-inovacijos LT+ (11 projektų)	10,4
4 (SaF)	EM	Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste	23,8
4 (SaF)	EM	Kogeneracinės elektrinės Alytaus miesto CŠT sistemoje statyba	6,0
4 (ERPF)	EM	Gatvių apšvietimo modernizavimas (2 projektai)	1,5
6 (SaF)	SM	Vilniaus geležinkelio mazgo elektrifikavimas	38,9
6 (ERPF)	SM	Vieno lygio sankirtų eliminavimas	7,4
6 (ERPF)	EM	Elektros perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra (4 projektai)	15,4
6 (ERPF)	EM	Gamtinių dujų perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra (2 projektai)	9,9
7 (ERPF)	KM	Kauno IX forto muziejaus modernizavimas	2,6
8 (ERPF)	SADM	Socialinio būsto fondo plėtra (10 projektų)	1,1
8 (ERPF)	SADM	Institucinės globos pertvarka: investicijos į infrastruktūrą (9 projektai)	2,9
8 (ERPF)	SADM	„Paslaugų centrai vaikams“ (1 projektas)	1,9
10 (ESF)	VRM	Užkrečiamų ligų ir jų sukėlėjų epidemiologinės stebėsenos gerinimas (Nacionalinis sveikatos centras prie SAM)	0,5

10 (ESF)	VRM	Švietimo paslaugų kokybės gerinimas Mažeikių rajono savivaldybėje (Mažeikių raj. savivaldybė)	0,3
13 (ERPF)	EM	Kogeneracinės elektrinės Visagino miesto CŠT sistemoje statyba	3,8
13 (ERPF)	EM	Gatvių apšvietimo modernizavimas (3 projektai)	2,5

Ministerijų įvardinti, nefunkcionaliais ketinami pripažinti projektai.

Prioritetas (fondas)	Ministerija	Projektas / priemonė	Projekto vertė, (mln. eurų)
2 (ERPF)	SM	Elektroninės sveikatos paslaugos	10,0
4 (SaF)	EM	Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste	111,2
4 (SaF)	EM	Kogeneracinės elektrinės Alytaus miesto CŠT sistemoje statyba	7,5
4 (ERPF)	EM	Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)	4,5
4 (ERPF)	EM	Gatvių apšvietimo modernizavimas	2,9
5 (SaF)	AM	Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas	14,9
5 (SaF)	AM	Nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų ūkio rekonstrukcija Pravieniškių kaime, Kaišiadorių rajone	5,8
6 (ERPF)	EM	Elektros perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra	15,4
6 (ERPF)	EM	Gamtinių dujų perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra	9,9
6 (SaF)	SM	Ruožo Kaišiadorys – Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas	276,8
6 (SaF)	SM	Bangolaužių (molų) rekonstrukcija ir gamtosauginių priemonių įgyvendinimas	44,8
6 (SaF)	SM	Vilniaus geležinkelio mazgo elektrifikavimas	49,5
7 (ERPF)	KM	Šiuolaikinio meno centro modernizavimas	2,5
7 (ERPF)	KM	Kauno IX forto muziejaus modernizavimas	3,3
8 (ERPF)	SAM	Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams (Ciklorono projektas)	9,7
13 (ERPF)	EM	Kogeneracinės elektrinės Visagino miesto CŠT sistemoje statyba	6,3
13 (ERPF)	EM	Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)	5,5
13 (ERPF)	EM	Gatvių apšvietimo modernizavimas	6,2

IV. CARE iniciatyva

2022 m. kovo 8 d. EK, reaguodama į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą pateikė naują pasiūlymą „Sanglaudos veiksmai pabėgėliams Europoje“ (CARE), kuris *Official Journal* buvo paskelbtas balandžio 8 d.

Pasiūlymu buvo suteikta daugiau lankstumo iš ERPF, ESF ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) finansuoti įvairias iš Ukrainos bėgančių žmonių rėmimo priemones. Pavyzdžiui, šie Sanglaudos politikos fondai gali būti naudojami investicijoms į karo pabėgėlių švietimą, užimtumą, būstą, sveikatos priežiūros ir vaikų priežiūros paslaugas, o EPLSAF atveju – į pagrindinę materialinę pagalbą, pvz., maistą, drabužius, higienos priemones. Kartu, 2022 metams buvo pratęsta išimtinė 100 proc. bendro finansavimo norma. Be to, apie 10 mlrd. eurų iš 2022 m. Sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtos ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvos (React-EU) lėšų taip pat jau gali būti naudojamos veiksams, kuriais remiami iš Ukrainos bėgantys asmenys, finansuoti.

CARE taikomas 2014–2020 m. Sanglaudos fondų lėšoms, kurias Lietuva jau yra paskirsčiusi

projektams, o pats pasiūlymas neprideda daugiau finansavimo, tačiau Lietuva pasinaudos galimybe projektų skirtų karo pabėgėliams išlaidų tinkamumo laikotarpio pradžią laikyti 2022 m. vasario 24 d. neatliekant Veiksmų programos keitimo.

2022 m. kovo 23 d. EK pateikė dar vieną pasiūlymą, kuriuo didinami React-EU 2021 m. lėšų dalies išmokami avansai, labiausiai migracijos iš Ukrainos paveiktoms ES valstybėms narėms. Avansų padidinimo sąlygas atitiko Lietuva, Lenkija, Rumunija, Čekija, Austrija, Bulgarija, Estija, Vengrija, Slovakija.

Dėl React-EU avansų padidinimo Lietuvą greičiau pasiekė 93 mln. eurų lėšų suma, kuri panaudota einamiesiems ES projektų atsiskaitymams ar izdo likvidumo operacijoms padengti. Kaip bebūtų, kaip ir CARE iniciatyvos atveju, nauda Lietuvai itin ribota, kadangi visos 2014-2020 m. Sanglaudos politikos lėšos yra jau suplanuotos.

2022 m. kovo 31 d. buvo pateiktas šio pakeitimo papildymas, kuriuo nustatytas naujas fiksuotasis 40 eurų per 1 sav. vieneto įkainis kiekvienam iš Ukrainos į valstybę narę atvykusiam asmeniui. Maksimalus paramos teikimo terminas 1 asm. gali būti skiriamas 13 savaitių (iš viso 520 eurų).

Šis vieneto įkainis yra galimybė, bet ne privalomybė, kadangi juo siekiama palengvinti ir supaprastinti ES fondų lėšomis teikiamą paramą Ukrainos piliečiams. Šio įkainio taikymui galioja įprastos ES fondų taisyklės, o tai reiškia, jog einamieji kaštai (pensijos, išmokos, pašalpos) nėra tinkamos finansuoti išlaidos. Valstybės norėdamos įtraukti šį vieneto įkainį turi turėti pakankamai pagrįstą paramos skaičiavimo ir tinkamumo metodologiją, kas reiškia, jog išlaidos turi būti susijusios su tiesiogine pagalba Ukrainos piliečiams ir vengiama dvigubo finansavimo rizikos.

Abu šie pakeitimai buvo priimti ir paskelbti *Official Journal* balandžio 20 d.

Siekiant prisidėti prie CARE tikslų ketinama skirti 6,5 mln. eurų ESF virškontraktavimo lėšų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamoms priemonėms prisidedančioms prie migrantų poreikių užtikrinimo.

Lietuva, Latvija, Estija, Bulgarija, Kroatija, Čekija, Vengrija, Lenkija, Rumunija ir Slovakija atsižvelgdamos į aukščiau išvardintų pasiūlymų ribotą naudą ir pritaikymą parengė bei balandžio 28 d. šešioms Komisarams išsiuntė bendrą 10 ES valstybių narių pareiškimą (poziciją taip pat palaiko Kipras ir Slovėnija) ir konkrečių pasiūlymų sąrašą, kuriais Sanglaudos ministrai prašo svarstyti papildomas 2014-2020 m. ir 2021-2027 m. Sanglaudos politikos lankstumo ir lėšų administravimo supaprastinimo nuostatas.

Koordinuota pozicija siekiama padėti valdyti dėl karo kilusias rizikas ES fondų lėšomis finansuojamiems Sanglaudos politikos projektams. Pasiūlymai teikiami, atsižvelgiant į dėl sankcijų pasikeitusias rinkos sąlygas, pakilusias žaliavų kainas, nutrūkusias ar vėluojančias tiekimo grandines bei augantį spaudimą nacionaliniams biudžetams:

- 2014-2020 m. ES fondų laikotarpio pratęsimas dar vieniems metams (iki 2024 m.). Verta pažymėti, kad Europos Komisija išlaidų tinkamumo laikotarpio pratęsimą daugelyje susitikimų neformaliai įvertino itin skeptiškai.
- Prašymas EK greičiau patvirtinti 2021-2027 m. ES fondų investicijų programas ir Partnerystės sutartis;
- Įvairios techninės lankstumo nuostatos 2014-2020 m. programavimo laikotarpio užbaigimo gairėms, kurios reikalingos perkelti projektus, vykdant juos etapais, lanksčiau naudojant fondų lėšas ir kt.;
- Taip pat, dalinai atspindėtas ir naujų (šviežių) ES lėšų poreikis migracijos pasekmėms valdyti bei po 30 % EGADP lėšų perskaičiavimo potencialiai mažėjančios lėšos labiausiai karo Ukrainoje paveiktoms šalims (Lietuvai preliminariais duomenimis EGADP lėšos mažės 125 mln. eurų). Lietuva ir Estija papildomai svarsto apie dar vienos pozicijos parengimą, kurioje būtų aiškus prašymas ES sutelkti naujas lėšas valstybėms narėms ne Daugiametės finansinės programos ribose ir iš naujų šalių įmokų, pavyzdžiui, kaip Turkijos pabėgėlių fondo atveju. Diskusijos dėl šios pozicijos bus tęsiamos įvairiais Europiniais formatais.

NE PARAMA, BET INVESTICIJOS NE VEIKLA, BET POKYČIAI

NE VIEŠINIMAS, BET KOMUNIKACIJA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa